1855. TWEE EN DERTIGSTE JAARGANG. N°. 4.

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT geschiedt op **Woensdag** en **Zaturdag**. De prijs is per *drie maanden* te Assen *f* 1.60, buiten Assen franco per post *f* 1,75.

ZATURDAG 13 JANUARIJ

De prijs der Advertentien is van 1 tot 5 regels **75** cent en voor elken regel meer **10** cent, behalve 35 cent zegelregt.

Bij deze Courant wordt een *BIJVOEGSEL* gratis uitgegeven.

DE COMMISSARIS DES KONINGS in de provincie *Drenthe*,

Gelet op art. 111, 125, 130 en 131 der wet van 8 Januarij 1817 (Staatsblad no. 11), benevens art. 36 der wet van 27 April 1820 (Staatsblad no. 14), gelijk mede op de verdere betrekkelijke voorschriften;

BESLUIT:

Art. 1. De zittingen van den Militieraad in deze Provincie, voor de ligting van 1855, zullen gehouden worden te *Assen* en aanvangen op de volgende dagen, als:

de eerste zitting, op Maandag den 5 Februarij 1855,
de tweede 〃 〃 Maandag den 19 Maart 〃
de derde 〃 〃 Dingsdag den 10 April 〃
de vierde 〃 〃 Vrijdag den 27 April 〃

Art. 2. Aan de respectieve Gemeentebesturen in de Provincie, onder mededeeling van het vorige artikel, kennis te geven, *dat de dagen en uren, op welke de ingezetenen hunner Gemeenten zich in elke zitting voor den Militieraad zullen behooren te sisteren, hun nader door den Militie-Commissaris in dit gewest zullen worden opgegeven.*

Verder gemelde Besturen, met herinnering aan de betrekkelijke wetsbepalingen en nader gegevene voorschriften, uit te noodigen, om de betrokkene personen, bij biljet, ter comparitie voor den Militieraad op te roepen, en om voorts bij de afkondiging van de tijdsbepaling der zittingen van den Militieraad voor hunne Gemeenten te vermelden, dat al degenen, welke vermeenen, hetzij voor het eerst of bij vernieuwing, vrijstelling van den dienst te kunnen vragen, gehouden zijn, in persoon voor den Militieraad te verschijnen, en dat bij gemis daarvan, het er voor gehouden wordt, dat zij geene redenen tot vrijstelling hebben, en gevolgelijk voor den dienst moeten worden gedesigneerd.

Overigens zullen de stukken tot staving van de reclames, die de belanghebbenden in de 1ste zitting van den Militieraad wenschen te doen gelden, acht dagen vóór den dag, op welken ze moeten dienen, door de betrokkene Gemeentebesturen aan den Militie-Commissaris behooren te worden ingezonden.

Afdrukken uit te vaardigen, ten fine vermeld.

En zal deze drie achtereenvolgende malen worden opgenomen in de *Provinciale Drentsche en Asser Courant.*

De Commissaris des Konings voornoemd,
DE VOS VAN STEENWIJK,

De VOORZITTER van den Raad der Gemeente Assen,

Gelet hebbende op art. 7 der Kieswet van 4 Julij 1850,

NOODIGT

de inwoners dezer gemeente uit, om zoo zij elders in de Directe Belastingen voor de loopende dienst zijn aangeslagen, daarvan door overlegging der aanslagbilletten of andere authentieke stukken te doen blijken voor den 15 Februarij e.k., ten einde op die aanslagen kan worden gelet bij het opmaken der kiezerslijsten voor 1855.

ASSEN, 12 Januarij 1855.

De Voorzitter voornoemd.
H. J. OOSTING.

OVERZIGT DER BELANGRIJKSTE GEBEURTENISSEN.

10 *Jan.*

〃 *Sebastopol was op 30 December nog niet ingenomen.*"

Dat schrijft Mentschikoff uit de Krim.

〃 *In de bijeenkomst van 7 j.l. hebben tusschen de gezanten van Oostenrijk, Rusland, Engeland en Frankrijk* OPHELDERINGEN *en* VERKLARINGEN *plaats gevonden, die geleid hebben tot eene overeenstemming ten aanzien der* STREKKING *van de* FONDAMENTELE PUNTEN *tot* GRONDSLAG *van het herstel des vredes. Op den volgenden dag had Prins Gortschakoff op nieuw eene bijzondere audientie bij den Keizer.*"

Dat meldt ons eene *telegrafische dépêche* uit Weenen.

〃 *Prins Gortschakoff sloot te Weenen eene overeenkomst met Pruissen, waarin de Czaar zich verbindt, om niets vijandelijks tegen Oostenrijk te ondernemen.*"

Zóó luidt eene vroegere *telegrafische dépêche.*

Het eerste neme men gerust voor waarheid aan, en die nog ongerust is over het lot van Sebastopol voor Januarij 1855, late die vrees varen. De Engelsche, Fransche en Turksche vlaggen zullen hoogstwaarschijnlijk het morgenlicht van den eersten dag dezes jaars niet van de openbare gebouwen van Sebastopol hebben begroet.

Dat zij den gewonen aard eener telegrafische dépêche heeft, is niet wel aan te nemen. Zóó ongeloovig durven wij althans niet te zijn. Maar ons oordeel over den inhoud dier dépêche is niet dat van vele anderen. Dat Rusland *onvoorwaardelijk* de vier punten, zoo als de pers ons die heeft doen kennen, aannam, betwijfelen wij, al wordt dat berigt ook bevestigd door de *Times* en de *Globe* c. s. Het blijkt uit de dépêche, en daarom hechten wij daaraan te grooter waarde, dat de overeenkomst gesloten is na gedane *ophelderingen* en *verklaringen* van de verschillende partijen. Men is nu welligt gekomen tot datgene, waarmede men had moeten *beginnen*, namelijk tot eene verklaring van wat men van wederzijden *wil* en *beöogt*, en men heeft de *strekking* der vier punten behoorlijk *omschreven.* Die verschillende *ophelderingen* en *verklaringen* hebben het mogelijk gemaakt, om een *grondslag* tot onderhandelingen over den vrede te leggen. Intusschen, Rusland zal wel *iets* hebben toegegeven en het Westen zal *iets* van zijne eischen hebben laten varen, en zoo zijn ze zamen in één schuitje? Neen, nog niet, onzes inziens, maar zoo staan zij, vrij goed gezind, aan het strand, met den wensch om zamen in te stappen.

Maar wie zou wel de meeste begeerte aan den dag leggen om tot eene schikking te geraken?

Wij gelooven het *Westen*, en de tijd zal al spoedig leeren, of ons geloof gegrond is. Het Westen is voorzeker tot de overtuiging gekomen, dat Rusland binnen zijne natuurlijke grenzen onoverwinnelijk is, en dat de schade, aan dien kolossus toe te brengen, tot te duren prijs moet worden gekocht.

Hoe 't zij — het zwaard zal nu vooreerst wel in de schede worden gestoken en de *pennen* komen op het papier. Er zal inkt, veel inkt worden gestort! Op het oorlogsveld zal waarschijnlijk rust zijn, en in de salons der diplomaten en in de bureaux der dagbladen ontzettende drukte. De strijders zitten straks in hunne tenten en de couriers rennen door Europa.

Nu, de verandering is groot, maar niet tot schade der menschheid.

Wij willen hier thans niets meer bijvoegen, dan dit: de val van Sebastopol schijnt niet meer noodig voor den vrede van Europa!!

Geduld, lezers! de deuren van den tempel des vredes zijn geopend. Bij die tijding kunt gij vooreerst uw hoofd geruster nederleggen.

Wat de overeenkomst van Rusland met Pruissen betreft — 't is een zonderling berigt, en toch niet ten eenemale onwaarschijnlijk; trouwens, daardoor zou Pruissen meer regt hebben om te verklaren: 〃 *ik blijf neutraal.* Rusland beöogt niets vijandelijks tegen Duitschland. Dat het Westen zijne eigene zaken met den Czaar bereddere!"

De Fransche Wetgevende Magt heeft zich nog al laten hooren over Napoleons nieuw stelsel van remplacering, zoo zelfs, dat Z. M. spottend zou hebben gezegd, met het oog op de stemming, waaraan zijn ontwerp zal worden onderworpen: 〃 ik weet eigenlijk niet meer, *hoe* men stemt, doch gelukkig, dat ik die parlementaire handeling ontberen kan." Is dat waar, dan hebben wij toch wel gelijk, als wij gedurig spreken van eene 〃 zoogenaamde Fransche Wetgevende vergadering."

Welk een verschil — het parlementair Europa van 1848 en 1849 en dat van 1854 en 1855! Wat was er, waarover men in eerstgenoemde jaren Regering en Volks-vertegenwoordiging niet durfde spreken! Zoo opende zich op zekeren dag de audientie-kamer eens Duitschen Ministers, en 37 personen uit een klein stadje scharrelden binnen. Onmiddelijk nam de voorste der stemgeregtigde burgers het woord en sprak: 〃 Excellentie, Mijnheer de Minister! wij komen tot U, met het ernstig verzoek, om een wetsontwerp bij de volks-vertegenwoordiging ter tafel te brengen, betreffende de *kegelbanen.*" — 〃 En — vervolgde de tweede — ik moet U zeggen, Mijnheer de Minister! hoe zondig, ja, hoe schandelijk het is, dat er zoo veel wordt gekegeld, en op geen twee van de acht honderd banen, volgens dezelfde methode. Dat *moet* een einde nemen, en door de volks-vertegenwoordiging behoort te worden verklaard, dat voortaan alle kegelbanen gelijk zijn *voor* en daarop gekegeld moet worden *volgens* de wet."

De Minister beloofde de zaak in ernstige overweging te nemen en had 's middags de deputatie aan tafel.

Dat is spotternij — roept men welligt — en ook wel mogelijk, maar die zich herinnert, wat er door het 〃 Souvereine volk" in die dagen van verwarring en politieke opgewondenheid al werd geëischt, zal toch aanleiding hebben tot ernstige overdenkingen, als hij leest, dat de Keizer van Frankrijk thans de opinie van Frankrijks volks-vertegenwoordiging wel kan ontberen, over zulk een hoogst gewigtig onderwerp als dat der *remplacering.*

11 *Jan.*

Nopens den inhoud der *ophelderingen* en *verklaringen*, door het Westen aan de 〃 vier punten" gegeven, tengevolge van Rusland's toenadering, zijn wij nog in 't onzekere. Geheel Europa is echter onder den indruk dier verrassende tijdingen en hoopt het beste. Er zijn echter ook, die met innig leedwezen den lichtstraal des vredes opvingen. Zij, die voor zich zelve het vaste geloof hadden, dat Rusland eens met roem van het slagveld zou treden, kunnen zich niet dan zeer noode vereenigen met de gedachte: 〃 de Czaar gaf toe!"; en ook in Frankrijk en Engeland, vooral in laatst genoemd Rijk, vindt men lieden, die ontevreden zijn met eene schikking, niet betaald door Rusland's vernedering. Deze meenen, dat Rusland alleen iets kan toenaderen, omdat de geällieerden zulk een droevig figuur hebben gemaakt in de Oostzee en zoo weinig succes behaalden in de Krim.

De weldenkenden echter, waar zij zich ook bevinden, juichen het toe, dat men van weerszijden teleurgestelde verwachting en gekrenkte eerzucht op de weegschaal legt tegen het bloed en de tranen, die het Oostersche drama reeds eischte en en nog eischen kan, en wenschen met ons, dat de strijd een einde neme. Zij hopen, dat de Mogendheden, bij die weegschaal staande, ook in rekening zullen brengen, wat de Natiën zelve over den oorlog denken en tevens berekenen, hoeveel rampen een voortzetten daarvan, *met de uiterste kracht*, ook over de nakomelingschap, zoude uitstorten.

Europa heeft dus redenen tot blijdschap. De eerste stap is gedaan, en die kan dikwijls zooveel kosten! Men wil dan toch vrede, en er waren oogenblikken, waarin men dat niet mogt gelooven.

Maar men zij gematigd, ook in zijne vreugde! Velen, die vroeger geen licht uit den duisteren oorlogs-nacht wachtten — zien nu reeds de volle zon. 't Zijn menschen, die stilstaan of galopperen — geheel en al wanhopig of uitgelaten blij. Men stelle zich de zaak juist voor. Er is een *begin* van onderhandelingen — niets meer. Er is zelfs nog geen wapenstilstand gesloten, en naar allen schijn zullen de vijandelijkheden, terwijl men beraadslaagt, haar gang gaan. Als de diplomaten nu bij elkander zitten en loven en bieden, en de tijding kwam: 〃 Sebastopol is gevallen!" dan zou het Westen hoogstwaarschijnlijk van den Czaar wat meer eischen en hem minder geven. En als de telegraaf de vredemakers eens verraste met de boodschap: 〃 er is slag geleverd in de Krim, en de geällieerden zijn verslagen, zij scheepten zich in", dan zou de Czaar wel eens een eenigzins gewijzigd begrip kunnen hebben van zijne *regten.*

Admiraal Dundas, wiens diensttijd was verstreken, keert naar Engeland terug. Hij heeft van de vloot afscheid genomen met eene warme lofrede op het *geduld* en de *tucht* der zeelieden. Overwinningen had hij niet op te tellen. Ook Prins Napoleon zet cours naar 't Vaderland, en vele Engelsche bladen maken zich zeer lustig over dien krijgsman. Het schijnt, dat hij nog al haspelde met Canrobert. De Vorst kon niet wel de *tweede* zijn in 't leger. Canrobert zou dan ook reeds herhaalde keeren zijne terugroeping hebben verlangd. Eindelijk geraakte de Keizer in toorn over zijn woeligen bloedverwant en riep hem terug. Hij komt — zonder lauweren uit het 〃 land der tranen".

Uit de Krim overigens geen belangrijk nieuws — wel geruchten en aardigheden!

Zoo verhaalt men, dat de duiker-toestellen, waarmede men de gezonken schepen der Russen in de haven van Sebastopol wilde bezoeken en doen springen, zijn verongelukt — dat men een telegraaf-kabel zal leggen tusschen Varna en Balaklava, ten einde eene dagorder of leger-bevel van Raglan te Londen te hebben, als hij het naauwelijks dicteerde of uitsprak. Als die kabel gelegd is, kan het wel vrede zijn, en in allen gevalle is het wenschelijk, dat Raglan dan wat goeds heeft te melden. De Jobstijdingen, die hij tot nu toe uit de Krim naar Engeland zond, kwamen er gewis vroeg genoeg, al marcheerden zij ook op looden schoenen.

Wij verlaten de Krim, na nog eerst een aardig watertooneeltje uit de Zwarte zee te hebben medegedeeld. Onlangs, op een goeden morgen, zag men eene boot de haven van Sebastopol verlaten met de parlementaire vlag. Wat of dat mogt beduiden? Zou Sebastopol tot het besluit zijn gekomen, om zich over te geven? De kruisers hielden den bode des vredes aan en vroegen brandend nieuwsgierig, welke tijding hij bragt. 〃 De groete — was het beleefde antwoord — van de officieren der Russische- aan de bevelhebbers der geällieerde vloot, en tevens als bewijs hunner achting ten geschenke, dezen *reebok.* Zij hopen, dat hunne krijgsmakkers dat wild in gezondheid en met smaak mogen gebruiken!" — Met gratie werd het aangenomen en geällieerd geörberd. Men ziet hieruit, dat men zich in de Krim begint te vervelen en elkanderen tot tijdkorting surprises zendt. Of was het spotternij? Onlangs schreef men uit Londen: 〃 De hertog van Marlborough heeft in zijn park honderd herten laten schieten tot een geschenk voor het Krim-leger." Een ander liet er op volgen, 〃 en als Engeland geen herten genoeg heeft voor zulk een edel doel, dan neme men de *bokken*, die er in de Oostersche kwestie al geschoten zijn." Nu echter komen de Russische officieren John Bull voor en maken dien bitteren spot tot een feit. Wél- en geen kwaad-denkende lezers zien echter in dat alles niets dan eene beleefdheid — eene versnapering, die dappere krijgslieden elkanderen wel gunnen.

Eer wij de Krim verlaten, nog iets aangaande de verliezen, aldaar door de geällieerden uit verschillende oorzaken geleden; er zijn derwaarts gezonden ongeveer 150.000 man, en daarvan doodgeschoten en door ziekte gestorven 50,000 en wel 27,000 Franschen en 23,000 Engelschen.

Constantinopel alleen heeft in zijne hospitalen 12000 zieken uit de Krim.

Uit die stad verneemt men gewoonlijk weinig nieuws, en hetgeen men hoort, is dan nog niet van het aangenaamste, getuige het volgende: Soliman Pacha, bevelhebber van de Turksche divisie in de Krim, en Halet Bey, kommandant der 2de brigade aldaar, zijn voor den krijgsraad geweest. Het laf-hartig gedrag der Turken bij Balaklava, op 25 Oct j.l., lag zeker voor het grootste gedeelte aan de bevelhebbers, die 't eerst het teeken gaven tot wijken. De Russen namen toen, zonder eenigen tegenstand te ontmoeten, twee verschansingen. De beide bevelhebbers werden schuldig verklaard, en den 23 werd hun vonnis voltrokken. In tegenwoordigheid van het geheele garnizoen der hoofdstad, werden hun op het plein van Seraskierat alle teekenen van hun rang en al hunne orden ontrukt. De soldaten, met de uitvoering van dit vonnis belast, deden zulks met brutale zelfvoldoening en onder het gejuich der menigte, nadat de Minister van Oorlog den schuldigen eerst in krachtige woorden het schandelijke van hun gedrag onder het oog had gebragt. Vervolgens defileerden de troepen, waarna de beide gevangenen dadelijk naar Cyprus werden ingescheept, om daar 7 jaren als galeislaven te arbeiden.

Dit strenge voorbeeld heeft veel indruk gemaakt, en zal de bevelhebbers beter al de verantwoordelijkheid van hunnen rang doen gevoelen.

Ook in de hoofdstad zelve wordt, te midden der algemeene ellende, geroofd, gestolen en gemoord. De Fransche bevelhebber van het garnizoen heeft daarom aan zijne troepen verlof gegeven, om, des noods, tot zelfverdediging de wapenen te gebruiken, terwijl, hoofdzakelijk op zijn verzoek, de Minister van politie is afgezet. De Turken beleven niets als verdriet van hunne helpers in den nood, en zij wreken zich daarover in stilte.

Onder de jongste besluiten van den 〃 Grooten Heer" was er een, dat een oud-Minister van omkooping, eene oude Turksche zonde, beschuldigt en veroordeelt tot teruggave van 75,000 piasters.

En nog iets uit Sebastopol.

Gedurig leest men, dat de uitvallen der Russen schier elken nacht gedaan, met succes zijn afgeslagen. Die dat schrijft, weet eigenlijk niet wat zulke uitvallen beteekenen. Zie hier hoe wij dat begrijpen. Elke nacht begeeft een gedeelte der bezetting zich op weg, om onder begunstiging van de duisternis, den vijand op zijn eigen terrein aan te vallen. Dat is stout en getuigt van kracht. Zij weten wel, dat zij daar niet als vrienden worden ontvangen, maar hun doel is, om te vernielen en te dooden. 〃 Zij zijn teruggeslagen!" roept men. Maar ze hebben ook geen plan om niet terug te gaan. Ze zouden uit eigen beweging de stad wel weer opzoeken. Men houde dus al die berigten van afgeslagen uitvallen van niet de minste beteekenis, maar geloove vrij, dat een garnizoen, 't welk elken nacht den

vijand in zijn loopgraven opzockt en aantast, kracht heeft en moed.

Spanje verkeert steeds in politieken barensnood.

Espartero is steeds de Hertog der Overwinning, ook in de staatkunde. Of hij den Hertogelijken kroon, wat het laatste betreft, zal kunnen behouden, blijft steeds onzeker. Hier en daar hadden onlusten plaats, vooral te Malaga. Het doel daarmede, in laatstgenoemde stad, beoogd, was *smokkelarij*.

De begrooting voor 1855 is haastig goedgekeurd. Op het papier dus geld genoeg.

In Sardinie worstelt de Regering steeds tegen de geestelijkheid, ter zake van de kloosters, die eerstgenoemde wil opheffen. De Fransche gezant raadt om daarvan af te zien — de Engelsche om den gewigtigen slag te slaan — de Paus dreigt met groote dreigementen; het is eene hoogst belangrijke zaak, waarop Europa, en te regt, het nieuwsgierig oog gevestigd houdt.

12 *Jan.*

De Fransche en Engelsche gezanten te Weenen hebben koeriers naar hunne regeringen gezonden, om volmagten voor de te openen vredes-onderhandelingen te vragen.

De Turksche gezant is ook tot de conferentien toegelaten; dit kon wel niet anders, ingevolge de tractaten, door de Porte met Engeland, Frankrijk en Oostenrijk gesloten. Men begrijpt echter, dat op zijne stem niet veel zal gelet worden. De eenmaal zoo Groote Heer, die vroeger alleen bepaalde, of er vrede of oorlog in Europa zou zijn, moet thans zijn gezant „voor spek en boonen", zooals men zegt, laten mede doen bij het onderhandelen over een vrede, waarbij het Turksche Rijk zoo van nabij is betrokken.

De oorlogvoerende partijen gaan om het zeerst voort, om strijdkrachten naar het oorlogstooneel te zenden De inschepingen van troepen, krijgsmaterieel, proviand etc., houden in Engeland en Frankrijk aan; zelfs een gedeelte der Keizerlijke garde gaat Frankrijk met de Krim verwisselen. De Keizer heeft van de vertrekkende divisie in oorlogzuchtige taal afscheid genomen. „Ga uw aandeel nemen — zeide hij — in de gevaren, welke nog te overwinnen zijn, in den roem, welke nog te verwerven is: Weldra zult gij het doel bereiken, waarnaar gij verlangt; gij zult medegewerkt hebben, om onze adelaren op de muren van Sebastopol te planten." De Russische legerscharen zakken meer en meer naar het Zuiden af en verzamelen zich aan de Oostenrijksche grenzen.

Mentschikoff berigt weder, dat tot 2 Jan. niets bijzonders voor Sebastopol was voorgevallen; de vesting was dus met nieuwjaar nog Russisch. Hij meldt verder, dat de bezetting voortgaat door nachtelijke uitvallen de belegeraars te verontrusten.

Uit Parijs meldt men, dat thans stellig besloten is, dat het Fransche leger in de Krim in twee korpsen zal verdeeld worden, een voor de belegering onder generaal Pelissier, het andere in het veld onder den generaal Bosquet, terwijl generaal Canrobert het bevel over het geheele leger behoudt.

De *Moniteur* meldt, dat ingevolge het van de Pauselijke regering ontvangen verzoek, het Fransche occupatie-leger in den Kerkelijken Staat niet beneden 3500 man verminderd zal worden.

Broeder Jonathan toont bij alle gelegenheden zich meer en meer met de Europeesche staatkunde te willen bemoeijen. De commissie uit de Wetgevende Kamer voor de Buitenlandsche aangelegenheden heeft den President der Vereenigde Staten aanbevolen, zijne bemiddeling aan te bieden aan de oorlogvoerende Mogendheden.

Spanje heeft in den heer Sevillano een Minister van Financien, waarnaar andere landen zouden watertanden. Er moest eene leening van 40 millioen realen gesloten worden, tegen 7 pct. rente. De Minister hield eene bijeenkomst met een aantal bankiers; voor een groot gedeelte werd ingeschreven. Eenige bankiers maakten echter zwarigheid, waarop de heer Servillano hun tegemoet voerde: „Vermits gij niet wilt, zoo zijt gij vrij, om u aan de leening te onttrekken. Ik ben zelf rijk genoeg, om het ontbrekende aan te vullen." Hij teekende daarop voor het overige.

Een Minister van Financien, die zoo *kan* en zoo *wil*, is geld waard!

In Sardinie heeft de Kamer der afgevaardigden den 9 de discussien geopend over het ontwerp van wet nopens de afschaffing der kloosters. De kloosters zijn steeds in Sardiniën een aanstoot der weldenkenden geweest, dewijl de ledigheid er gevoed wordt en de geestelijken er het vette der aarde genieten. De Piemontesche geestelijken bezitten voor meer dan 500 millioen frs. aan vaste goederen, waarvan men de opbrengst berekent op 16 millioen frs. Deze inkomsten zijn echter zeer ongelijk verdeeld: de bisschoppen ontvangen bijna een millioen: de aartsbisschop van Verceil alleen heeft 116,000 frs inkomen, terwijl er anderen zijn, die naar evenredigheid te weinig inkomen hebben. Het getal geestelijken is er veel te groot in vergelijking met Frankrijk en andere R. K. landen. Op het vaste land alleen telt men 25,000 priesters op eene bevolking van nog geen $4\frac{1}{2}$ millioen zielen. In Frankrijk telt men 40,000 op meer dan 30 millioen R. K., waarbij 15 aartsbisschoppen en 65 bisschoppen. In Piemont alleen zijn 4 aartsbisschoppen en 26 bisschoppen, en meer dan 1300 kanuniken. Alle geruchten nopens de ministeriële crisis worden gelogenstraft. Men spreekt steeds van een alliantie-verdrag tusschen Piemont, Frankrijk en Engeland.

Ten aanzien van de doorgraving der landengte van Suez zegt de *Algem. Zeit.*: „Dit is een maatregel van hoog gewigt. Als het kanaal werkelijk tot stand komt en de verbinding der beide zeeën wordt daargesteld, dan is het te voorzien, dat het handelsverkeer met het Oosten weder den ouden weg over Italie en Duitschland, die sedert de ontdekking van den zeeweg om Afrika is verlaten, zal inslaan. De zeeplaatsen aan de Adriatische golf en in de Middellandsche zee zullen dien handel dan weder grootendeels tot zich trekken. Met Triëst en Venetie, Genua en Marseille, zullen Londen en Amsterdam niet meer kunnen wedijveren. Zij mogen dan hunne Oost-Indievaarders verbranden. Wat zal echter Engeland daarvan zeggen? Zal het goedwillig deze bronnen van rijkdom en magt uit zijne handen doen nemen? Het blad ziet in de tegenstrijdige belangen, die Frankrijk en Engeland omtrent deze zaak bij den Onderkoning van Egypte zullen voor te staan hebben, een twistappel, die het eng verbond tusschen beide natiën wel kon benadeelen."

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

Volgens nominatieve opgaven van het *Algemeen Politieblad* zijn wegens gemis van bestaanmiddel of van behoorlijke papieren uit het Rijk verwijderd: in 1852; 1337 vreemdelingen; in 1853. 983; in 1854, 889. Vroeger reeds is opgemerkt, dat ten gevolge, zoo men vermoedde, der wet van 13 Aug. 1849 (*Staatsbl.* no. 39), regelende de toelating enz. van vreemdelingen, de verhouding van vreemdelingen tot ingezetenen in 's Rijks gevangenissen aanzienlijk verminderde. De bovenstaande cijfers geven de proef op de som. Het aantal wegens misdrijf gesignaleerde personen, betreffende alleen de zoodanigen, die niet dadelijk in handen der Justitie zijn gevallen, beliep, volgens hetzelfde officiële blad, in 1852, 362 in 1853, 268 en in 1854, 487.

— De *Noord-Brabander* meldt, dat van wege den H. Stoel aan den minister van R. C. Eeredienst eene medalle en een gouden rozenkrans zijn vereerd.

— Wij vernemen, dat de predikant *J. Murray Jr.*, van Bloemfontein, (zuidelijke hoek van Afrika), die eenige weken bij zijne vrienden te Utrecht heeft doorgebragt, zich gereed maakt om met het einde dezer maand naar zijne gemeente terug te keeren. Zijne gezondheid is door zijn verblijf in Nederland veel verbeterd. Volgens sommigen zullen onderscheidene Nederlanders hem vergezellen, om zich in den Oranje-Vrijstaat te gaan vestigen. Ofschoon twee of drie heeren van Utrecht als zijne aanstaande reisgenooten genoemd zijn, is ons dienaangaande nogtans geen zekerheid geworden. *Amst. Ct.*

— Den 7den Januarij had te Arnhem een treffend ongeval plaats: Een ingezeten der gemeente Neerijnen, zich voor weinige dagen bij zijne bloedverwanten aldaar bevindende, woonde namelijk des avonds eene godsdienstige zamenkomst in de Kortestraat bij en op uitnoodiging van het aanwezige gezelschap zullende voorgaan in het gebed, viel hij bij het aanroepen van het Opperwezen bewusteloos neder. Terstond werd geneeskundige hulp ingeroepen, doch te vergeefs; hij was allerwaarschijnlijkst door eene beroerte getroffen en reeds overleden. *Arnh. Ct.*

— Z. M. heeft den heer mr. ***J. L. A. Luyben***, lid van de tweede kamer der staten-generaal, benoemd tot ridder met de ster der orde van de Eikenkroon, en zulks ter gelegenheid van zijn 25jarig lidmaatschap dier kamer. De toezending der insignia was van wege Z. M. vergezeld van een zeer vleijenden brief, waarin werd gezegd, dat hij deze onderscheiding waardig was om het vertrouwen, dat hem de natie in een zoo lang gerekt tijdperk schonk.

— In gewoonlijk goed onderrigte kringen meent men, dat de keuze voor een nieuwen Minister van Marine hoogstwaarschijnlijk zal vallen op den kapitein ter zee *Smit van den Broecke*.

— Aanstaande Zondag zullen de Predikanten te Groningen voor het eerst bij de godsdienstoefeningen met toga, bef en barret gekleed zijn.

— De *Echo Universel* deelt een artikel uit een der Amerikaansche dagbladen mede, als een nieuw bewijs, dat de aandacht der publieke meening in Amerika — en daar van zoo overwegenden invloed — op onze koloniale politiek meer dan vroeger is gevestigd. Tot dusver was men gewoon, enkel in Engeland de gevaarlijke magt te zien, die onze koloniën bedreigt; reeds sedert lang hebben de waarschuwingen niet ontbroken, om ook voor de houding van Amerika de oogen niet te sluiten. De onderhandeling met Japan, het gebeurde met *Gibson*, de aanmatigingen op Curacao, het in bezit nemen van het Vogeleiland, dat alles en zooveel meer, bewijst, dat die waarschuwing niet mag in den wind geslagen worden.

— Z. M. heeft 11 dezer tot burgermeester van Amsterdam benoemd den heer mr. *Cornelis Hendrik Boudewijn Boot*, thans officier van justitie bij de arrondissements-regtbank en lid van den gemeenteraad aldaar.

— De Koning is naar het Loo vertrokken.

Zwolle, 10 Jan. Op het einde van het afgeloopen jaar waren in Overijssel nog slechts 4 of 5 gemeenten, waar enkele gevallen van longziekte onder het rundvee voorkwamen. Die ziekte kan derhalve geacht worden in gezegde Provincie niet meer te heerschen.

Raalte, 9 Jan. Heden zijn hier aangekomen uit Amsterdam drie geestelijken van de orde der paters redemptoristen, tot het houden van eene missie, welke dezen avond een' aanvang heeft genomen. Het ruime kerkgebouw was reeds bij deze eerste predikatie opgevuld met menschen.

Vollenhove, 4 Jan. De onlangs alhier plaats gehad hebbende verhuring der kerkelijke landerijen, welke om de drie jaren plaats heeft, werd met gespannen verwachting te gemoet gezien, door de ongekende hooge sommen welke de landlieden moeten en durven bieden. De uitkomst dezer verhuring overtrof ook weder de verwachting, daar het cijfer van vroeger ad. pm. *f* 3000, met meer dan een vierde verhoogd is geworden. *Steenw. Ct.*

Dedemsvaart, 5 Jan. De afvaartsgelden op dit kanaal, beneden sluis no. 6, hebben in het afgeloopen jaar bedragen de aanzienlijke som van *f* 67.189.91½, zijnde *f* 15.148.44 meer dan in 1853. Het aantal afgevaren schepen in 1854 bedroeg 8685, zijnde 1979 meer dan in 1853. — Uit deze belangrijke cijfers kan men eenigzins de bedrijvigheid afleiden, die in den afgeloopen zomer in deze streken heeft plaats gevonden. *Prov. Ov. Ct.*

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

De *Moniteur* berigt dat de regering, zich beroepende op art. 30 der wet van 1832 op de rekrutering, de manschappen die met 31 Dec. jl, moesten worden ontslagen in dienst houdt, tot dat zij zullen zijn vervangen door de soldaten der ligting 1854, dat is tot het aanstaande voorjaar. Deze maatregel heeft in de hoofdstad een vrij ongunstigen indruk gemaakt.

— Gedurende het verloopen jaar 1854 hebben de prijzen van het vleesch op de Parijsche markten eene aanzienlijke verhooging ondergaan. Het ossenvleesch gold 25 pct. meer dan in 1851 en 45 pct, meer dan in 1853 In 1853 was de gemiddelde prijs 86 centimes het kilo, en in 1854 fr. 1.25. Het vleesch der koeijen was 27 pct. hooger dan in 1851 en 50 pct. hooger dan in 1853; het kalfschvleesch kostte 10 pct. meer dan in 1853 en 23 pct. meer dan in 1852. Van het schapenvleesch is de verhooging 9 pct. vergeleken bij 1853 en 27 pct. vergeleken bij 1852.

DUITSCHLAND.

In de stad Meppen (Hannover) heerschen thans de zenuwzinkingkoortsen zoo erg, dat het ambt aldaar het noodig heeft geoordeeld, aan onderscheiden huizen bordjes aan te slaan, waardoor het allen wordt verboden, die huizen binnen te gaan. Voor eenige dagen was aldaar eene jonge dochter — naar men meende — gestorven. Vrienden, buren en bekenden kwamen, om het lijk in de kist te leggen. Vervolgens knielde men bij de kist neer, om voor de afgestorvene te bidden, doch weinige oogenblikken daarna zag en hoorde men, dat ook zij, die in de kist lag, bad. — Zij was ontwaakt uit haren doodslaap, en thans is zij reeds weder volkomen hersteld.

— Gepasseerde week is de postillon van Rheine (Pruissen), met paard en wagen in de Eems geraakt, met het ongelukkig gevolg, dat de postillon, drie passagiers en de beide paarden zijn verdronken.

— Terwijl men alom over de schaarschheid aan remontepaarden hoort klagen, bezit Rusland die in verbazenden overvloed. Volgens officiële bronnen bedraagt het getal paarden aldaar niet minder dan 18 millioen stuks, van welke 6 millioen voor de dienst der kavallerie bruikbaar zijn. Er bestaan aldaar meer dan 2000 paardenfokkerijen, die uitmuntende, vurige en duurzame paarden opleveren.

— Bij Dirschau is het ijs op de Weichsel bereids zoo sterk dat bespannen postwagens daarover heenrijden.

RUSLAND-TURKIJE.

Door het zachte winterweder is de Oostzee nog bevaarbaar, even zeer als de golf van Finland. De Czaar heeft wel is waar den uitvoer van granen verboden, maar ter wille van handel en landbouw wordt de uitvoer toch oogluikend toegestaan. De Deensche en Zweedsche schepen worden bij voorkeur bevracht. Voor rekening van Nederlandsche huizen wordt echter ook veel handel gedreven. Tien Nederl. handelsvaartuigen waren met lading naar huis gevaren. De havens van de Witte zee daarentegen zijn gesloten, en daar de Westmagten met de lente de hernieuwde blokkade van die havens hebben voorgeschreven, schijnt Archangel nog lang van alle handelsgemeenschap over zee te zullen zijn uitgesloten.

ITALIE.

Het Kersfeest is te Rome met grooten luister gevierd in de St. Pieterskerk. De paus heeft in persoon de dienst verrigt. Dien dag waren er te Rome nog 120 à 130 kardinalen, aartsbisschoppen en bisschoppen aanwezig. Na den afloop der dienst heeft de kardinal *Mattei*, onderdeken van het H. Collegie, namens zijne collega's dank betuigd bij gelegenheid van de jongste feesten. Daarmede maakte de redenaar natuurlijk ook melding van het groote feest van 8 Dec. en uitte daarbij den wensch, dat de H. maagd, voor de eer, die haar van wege de kerk was bewezen, de wereld met hare gunsten mogt overladen en haar den zoo noodigen en thans gebannen vrede teruggeven. De paus gaf in zijn antwoord op deze toespraak te kennen, dat men voorzeker moet bidden, om den vrede te herkrijgen, welke eene zoo groote weldaad is, maar dat men vooral van God moet afsmeeken hetgeen der wereld het nuttigst en der kerk het voordeeligst is; dat hij hoopte, dat de H. Maagd uit den oorlog voordeelen voor de kerk zoude doen voortspruiten en dat men dikwijls oorlogen gezien had, die den vooruitgang en de vrijmaking van de wet nog gunstiger waren dan de vrede zelf. Want, voegde de paus er bij, zoude van die tijden van vrede de kerk niet met smart kunnen zeggen: *In pace amaritudo mea amarissima* (in den vrede is mijne bitterheid het bitterst). Deze woorden, zegt *l' Univers*, maakten een diepen indruk op al de omstanders.

— Het Britsch- en buitenlandsch bijbelgenootschap heeft dezer dagen een belangrijk verslag openbaar gemaakt, omtrent de uitkomsten van zijnen arbeid, met betrekking tot de bijbelverspreiding in Italie, waaraan wij het slot ontleenen: „Onwedersprekelijk zijn de feiten, dat de Italianen het Evangelie willen, en dit alleen. . . . De Italianen begeeren het Evangelie te hooren; zij hebben behoefte aan eene zedelijke godsdienst, welke ontdaan is van bijgeloof en mirakelen, waarmede zij spotten; zij hebben liefde voor priesters, die voor het volk een hart hebben, braaf leven en waarheid en liefde prediken. Turyn, Genua en Nice leveren de heerlijkste voorbeelden op van de gezegende gevolgen der bijbelverspreiding. Daar zijn kerken en scholen tot stand gekomen, worden leeraars begeerd, werken Evangelisten in den wijngaard des Heeren. De nieuw gestichte gemeenten nemen toe in getalsterkte en breiden zich uit, waardoor het licht, door hetwelk zij bestraald worden, ook anderen uit de duisternis trekken zal. Er worden zelfs Italiaansche tractaatjes gedrukt en verspreid. Priesters zelfs omhelzen het Evangelie in de hoofdstad des Koningrijks, waar vroeger geen Protestant geduld werd, maar in de gevangenis geworpen of omgebragt moest worden, bestaat nu een Evangelische boekhandel, waarvan het opschrift met gouden letters vrij en openlijk in den gevel prijkt. Door de bijbelverspreiding zal Italie zich van het Pausdom losscheuren. De velden zijn alreede wit, om te oogsten."

ASSEN, 13 Januarij.

Wij berigten, dat in de volgende weken iemand van onzentwege de abonnements- en advertentie-gelden in de kantons Assen en Hoogeveen zal komen ophalen.

Reeds lang heeft alhier behoefte bestaan aan een tweede brievenbus midden in de stad, daar het Postkantoor nog al ver uit het midden daarvan is verwijderd; het gemeente-bestuur heeft zich daartoe tot de hooge Regering gewend, en thans vernemen wij, dat de Minister de noodige last, tot het plaatsen van dergelijke tweede bus, heeft gegeven.

— Door de Permanente Commissie der Maatschappij van Weldadigheid, is ter belooning en uit erkentelijkheid, voor den ijver in het verzorgen en behandelen der choleralijders te Veenhuizen, eene gratificatie uitgereikt aan de heeren *J. E. Ranneff*, chef der geneeskundige dienst in de kolonien, *T. K. Prakken*, geneesheer aan het 3e gesticht, *U. Huber*, geneesheer aan het 1e gesticht, *van Goudriaan*, apotheker aldaar, en aan de zaalopzieners *v. d. Endt* en *Ermers*, onder wier zorg ook de hospitalen zijn. Bij deze gratificatie werd aan genoemde heeren en vooral ook aan de directie van het 3e gesticht, alsmede aan de heeren predikanten en Roomsche geestelijken, door bovengenoemde commissie, groote lof toegebragt, als blijk van tevredenheid over het vervullen hunner pligten, terwijl eene bij uitstek loffelijke missive van Z. K. H. Prins *Frederik* der Nederlanden, president der Maatschappij van Weldadigheid, enz., dit alles begeleidde, waarvan aan de belanghebbenden een afschrift is overhandigd.

— De door H.H. Gedeputeerde Staten dezer Provincie benoemde commissie voor een Museum van Oudheden in dit gewest heeft zich bepaaldelijk geconstitueerd, en tot haren voorzitter den heer mr. *C. W. E. Kijmmell*, tot haren vice-voorzitter den heer mr. *L. Oldenhuis Gratama* en tot haren secretaris den heer mr. *H. J. Smidt* benoemd.

— In de laatstverloopene twee maanden hebben drie gebroeders *Kruims*, te Kloosterveen, in deze gemeente woonachtig, vrijwillig bij het garnizoen alhier dienst genomen en hebben alle het handgeld aan hunnen ouden vader afgestaan. Hoewel wij deze handeling zeer loffelijk vinden, moeten wij toch de opmerking beämen, dat zij zeker meer voor hunnen ouden vader zouden kunnen zorgen, zoo ze bij hem bleven en door handenarbeid in zijn onderhoud voorzagen.

* **Ruinerwold, 10 Jan.** Op nieuw heeft zich de longziekte vertoond onder de runderen van den landbouwer *Meeuwes Jans* alhier; een zijner runderen is daaraan gestorven, een ander is daaraan nog lijdende.

* **Smilde, 9 Jan.** Men verneemt, dat *A. Blomsma* alhier is benoemd tot Commies 4e klasse in het district Zwolle, om met primo Febr. a. s. zijne betrekking te aanvaarden. Hierdoor wordt de post van deurwaarder der plaatselijke belastingen te Smilde vacant.

* **Appelscha, 10 Jan.** Als een bewijs, dat men ook hier verstand en liefhebberij heeft voor het vetmesten van varkens, kan dienen, dat de heer *Jéén Stoker*, veenbaas alhier, eene varken heeft gemest, dat heden door hem is geslagt, hetwelk het zware gewigt van 500 halve Ned. ponden had. — In onderscheidene huisgezinnen alhier lijden de kinderen aan de kinkhoest.

* **Ter Apel, 8 Jan.** Den 6 Dezer had te Zandberg een droevig ongeluk kunnen plaats hebben; een dochtertje van *A. Berends* oud 7 maanden was vermist; eindelijk werd het door den Ambtenaar *Gussenhoven* in eene nabij zijnde sloot gevonden, waaruit het schijnbaar levenloos werd opgehaald; door aangewende hulp is het echter gelukt na een uur het leven te zien terugkeeren.

* **Norg, 11 Jan.** Ten gevolge 't bedanken van *B. Hof* als raadslid dezer gemeente heeft l.l. dingsdag weder eene nieuwe stemming plaats gehad. Van de 44 ingekomen billetten kregen de h.h. *Drijber* te Veenhuizen 17, *H. Baving* te Zuidvelde 14, *E. Martens* te Zuidvelde 4, *J. Eeling* te Norg 4 en *H. Barelds* te Langeloo 4 stemmen, terwijl één eene stem verkreeg. Daar 23 de volstrekte meerderheid was, zal er eene herstemming tusschen beide eerstgenoemden plaats hebben.

* **Coevorden, 11 Jan.** Dezer dagen schreef eene weduwe uit 's Bosch aan hare hier wonende dochter, dat zij hoop koesterde zich eindelijk in het bezit te zien gesteld eener kleine erfenis, nagelaten door haar oom, lord *Hamilton*, voormaals generaal in Engelsche dienst, een sommetje van 4,400,000 pond sterling of *twee en vijftig millioen en achtmaal honderd duizend guldens* bedragende. Reeds voor omstreeks 3 jaren zou het tijdstip daar geweest zijn, waarin zij het in ontvangst zoude nemen, toen zich weder een ander met eischen zou hebben opgedaan; deze zwarigheid zou thans

it den weg geruimd zijn, en onomstootelijk zou het thans zijn uitgemaakt, dat zij de eenige erfgename is. Wij hopen voor de wed. en de dochter zeer, dat het aldus moge zijn.

* **Peize, 12 Jan.** Gisteren vertrok van hier onze algemeen hooggeschatte geneesheer *H. O. Zelle*; leedwezen verwekt voorzeker dit vertrek aan allen, die in de verloopen 15 jaren, gedurende welke hij hier gewoond heeft, hem als een regtschapen burger en geoefend geneesheer hebben leeren kennen, en vooral aan hen, zooals hier velen zijn, die hun leven naast God aan zijne grondige kennis en bedaard beleid in het uitoefenen van zijn vak hebben te danken; en voorzeker is dusdanig vertrek voor den weldenkende een zorgwekkend iets is, zoolang zich geen bekwaam geneesheer, zooals de nu vertrokkene, hier weder gevestigd heeft. Wij zien het aan onze naburige gemeente Eelde, eene gemeente van 1600 zielen, waar men bij gebrek zelfs van een kwakzalver, heinde en ver moet loopen, wanneer men een doctor van nooden heeft — wij roepen dan ook den vertrokken heer *Zelle* ons hartelijk vaarwel toe, en hopen dat hij te Beilen eene uitgebreide praktijk mag vinden, in het vooruitzigt waarop hij ons verlaten heeft.

* **Ruinen, 11 Jan.** De onderwijzer *H. Haveman* alhier heeft zijn ontslag als onderwijzer in de hoofdschool aan den Raad dezer gemeente ingediend, echter met die mits, dat hem jaarlijks *f* 200,00 pensioen uit de gemeente-kas worde toegelegd.

* **Meppel, 12 Jan.** De Christelijk afgescheidene gemeente alhier heeft thans, uit het in het vorig nummer vermeld drietal, tot haren herder en leeraar beroepen den heer *Dorsker* van Bunschoten. Of haar deze beroeping beter zal gelukken dan de drie vorigen, is nog zeer onzeker; de gemeente heeft de jaarwedde verhoogd met *f* 100, zoodat thans aan die betrekking verbonden is *f* 600 benevens vrije woning.

— Gisteren werden hier weder vele vette varkens ter markt gebragt, die reeds vroeg alle verkocht waren. De handel daarin was bijzonder levendig. Vele vreemde kooplieden waren aanwezig, die met de ingezetenen als om strijd wedijverden, om te handelen. De prijzen waren dientengevolge wel zoo hoog als de vorige week, en konde mitsdien van 20 tot 24 cents voor de 5 ons ruw wel bedongen worden.

* De hier gevestigde huisonderwijzer, de heer *J. H. de Meijer*, wendt pogingen aan, om hier eene bijzondere school daar te stellen tot het geven van onderwijs in de moderne talen, benevens in die vakken, welke tot eene beschaafde opvoeding behooren. Wij hopen, dat het bestuur, aan hetwelk het geven van vergunning tot het oprigten van scholen is opgedragen, waardiglijk en in den geest van de nog in werking zijnde wet op het onderwijs van 1806 zal beslissen, opdat in dezen geen nadeel aan bestaande instellingen wordt toegebragt, en de behoefte bij de beslissing vooral op het oog wordt gehouden.

REGTSZAKEN.

Arrondissements-Regtbank te Assen.

10 *Jan. A. H.*, boerenknecht te Drijber, en *G. G.*, boerenknecht te Wijster, veroordeeld, wegens het moedwillig toebrengen van slagen, de eerste tot twee maanden en de tweede tot eene maand gevangenisstraf, en ieder in eene geldboete van *f* 8-″; — *R. J. H.*, arbeider te Dalen, wegens het toebrengen van slagen, veroordeeld tot eene geldboete van *f* 10-″.

INGEZONDEN STUKKEN.

Onze Verdediging.

Het kost zonder twijfel groote moeite en inspaning om terug te krijgen, datgene wat ons met geweld is ontnomen. Het laat zich ligt begrijpen, dat hij, die ons iets door geweld ontnam, niet gemakkelijk tot teruggaaf is te noodzaken. Derhalve is het noodig, de vuist, die onzen schat omsluit, digt te knijpen, wanneer men vreest, dat die schat zou geroofd worden.

Eveneens als met die vuist, is het gesteld met ons huis, onze kast, onze geldkist. Wij sluiten en grendelen de deur en blijven op schildwacht staan als we onraad duchten.

Gewis toch is hij een dwaas te noemen, die huis en hof laat openstaan, als hij weet dat kwaad volk zijn woonoord onveilig maakt.

Eveneens is het gesteld met het land onzer inwoning. Zou zich niet ieder burger, (ook zonder dat de grondwet sprak) geneigd gevoelen dat land te grendelen, en op schildwacht te blijven staan, als er onraad gevreesd werd?

Te velen heugen nog de vrolijke dagen van vreemde overheersching, dan dat zij eenen vriendelijken(?) nabuur met open armen zouden ontvangen. Waarlijk het is zoo aangenaam niet om tegen *Gal* of *Brit* ″als je blieft″ te spelen, vooral niet voor een Volk, dat afschuw heeft van alle overheersching.

Maar als wij dan zoo gaarne zelfstandig blijven, (en wie zou dit niet) onze eer en nationaliteit willen handhaven, moeten wij dan ook niet tot onze verdediging worden in staat gesteld?

Niemand zal hier aan twijfelen.

Maar, of wij tot eene behoorlijke verdediging in staat zijn, is eene tweede vraag, waarop het antwoord meer bedroevend dan wel moeijelijk is.

Wij willen eenen vlugtigen blik op onze verdediging werpen. Dezelve laat zich eigenaardig splitsen in

Verdediging:

I. Te water.

II. Te land.

I. Te water, bezitten wij eene niet noemenswaardige verdediging. Onze oorlogsbodems zijn klein in getal. Waar toch, vraagt de belangstellende, ligt die vloot, wier drievaan zich weleer in de schoongeveegde zeeën spiegelde? Waar liggen de houten sleutels van de *Sond?* Waar zijn de janmaats van vroegere dagen? Waar, ja waar is het alles, te veel om op te noemen, van voorheen? Het antwoord is kort, maar treurig; ″ze zijn er niet meer!″

Maar wij vragen dan, of het niet ongehoord en onvergeeflijk is, dat een land, dat tot de rijksten der wereld behoort, dat jaarlijks enorme schatten haalt uit Oost en West, dat zulk een land de bronnen zijner welvaart, in tijden van gevaar niet kan verdedigen, dat die rijke landsdouwen ongesloten en ongegrendeld moeten blijven? En waarom zulk eene zorgeloosheid? Enkel uit gebrek aan zelfbewustheid!

Frankrijk en Engeland zouden gewis meer onze vriendschap en bondgenootschap zoeken, wanneer meer dan nu, de winpels onzer oorlogsvaartuigen hunne havens en kusten begroetten.

Waarom toch ons zelven zoo verkleind? Ja, waarom maken wij ons in het buitenland zoo bespottelijk? Het is schande zich zelven te min te achten. De geestkracht verdooft. De zaak met Gibson getuigt weer op nieuw van onze zwakheid. Indien *Gibson* zich tegen onze regering op Java heeft vergrepen, dan was hij ook te 's Hage een ontsnapt misdadiger, en had de policie hem moeten aanhouden en naar Batavia hebben opgezonden, om dáár, naar de gestrengheid der Wet, te worden behandeld, al was er de kop mede gemoeid geweest. Zulks zou den blufferigen Amerikaan getoond hebben, dat wij geregtigheid handhaven en ons door geen loos alarm laten verschrikken.

Waarom spreekt men in den thans, meer dan velen welligt denken, benarden tijd, van bondgenootschap tusschen Frankrijk en Engeland, met Denemarken en Zweden, van traktaten met Sardinie en andere Staten, en hoort men niet van ons? Niet dat wij wenschen zouden in eenige alliantie gemengd te worden, maar wij vragen, waarom zoeken Frankrijk of Engeland niet ook ons op hunne zijde te krijgen? omdat zij meenen dat wij niets kunnen en niets zijn.

Het is niet noodig meer te zeggen. Ieder weet, dat onze verdediging te water veel, zeer veel te wenschen overlaat.

II. Onze verdediging te land is eenigzins beter.

Zij bestaat in:

a. de nationale militie of het staande leger,

b. de schutterijen.

a. Bij het staande leger heerscht eene goede krijgstucht en goeden geest; de dienst is niet te zwaar. Menig braaf en verdienstelijk officier tellen wij onder onze landgenooten.

Wij mogen den Koning de eer niet onthouden dat Hij, voor zoo verre het budget van oorlog zulks gedoogt, het leger zich doet oefenen en bekwamen, hetwelk zonder twijfel eene noodzakelijkheid is, als men ten minste een leger heeft.

Een kundig officier heeft gezegd: ″*Zoolang de menschen zijn zoo als nu, zullen er wel altijd soldaten noodig wezen*,″ en wij zijn het volkomen met hem eens. Van harte zouden wij ons verheugen, dat van den noordpool tot den zuidpool, alom het zwaard werd in de schede gestoken, om nimmer weer te worden uitgetrokken tot het plengen van dierbaar menschenbloed, doch die hoop zal denkelijk nog wel eenige eeuwen tot de vrome wenschen blijven behooren.

't Is eene groote dwaasheid, in den krijgsman iemand te zien, die dood en verderf bemint. Neen, al draagt hij een rooden streep langs de broek, of een witten kraag op den blaauwen rok, toch klopt zijn hart voor deugd en trouw, en zou hij met menig burger, met den zwarten jas aan, mogen monsteren.

b. de schutterijen

zijn helaas over het geheel in eenen slechten staat.

In de steden, waar gewoonlijk eens per maand eene bijeenkomst of exercitie wordt gehouden, gaat het nog eenigzins, maar op het platte land is het treurig, ja miserabel treurig gesteld.

Met vreugde hebben wij den maatregel vernomen, die door de Hooge Regering is bevolen, om in dien toestand verbetering te brengen. Tot heden toe was alles papieren spel. De dienstpligtige weet niet, of hij al of niet tot de schutterij behoort. Niemand weet wie officier is, hij zelf misschien niet. De kleine *Jan* is korporaal, (op het papier) en de lange *Piet* tamboer. Hoe komt dat zoo? Wel *Jan* is de neef van de zuster van de meid des Burgemeesters achternicht, en daarom heeft hij een streepje voor. Trouwens, hoe de mannen er uitzien, komt er niet op aan. 't Is maar een papieren leger. Maar, waarom dien misselijken toestand hier verhaald, nu de Regering verbetering wil invoeren?

Wij willen vooreerst zwijgen, en afwachten wat volgen zal, in de hoop, dat de te nemen maatregelen, doeltreffend en doortastend zullen zijn, zoodanig dat zij de schutterijen, ook ten platte lande, uit haren doodslaap opwekken en bekwaam zullen maken.

Geen beter tijdstip is er toe te kiezen, dan hetwelk wij nu beleven. Zonder eenig opzien te baren kan die zaak geschieden.

Waarom toch zouden de zonen van het platte land, niet even goed als die in de steden, b. v. eens in de drie maanden, zich eenige uren onder de wapenen vertoonen? Misschien zegt menigeen, ″omdat zij te verre van elkander en te zeer verspreid wonen.″ doch dit houdt geen steek. Wanneer die bijeenkomst kompagniesgewijze plaats had, zouden de meesten niet zoo ver te loopen hebben als menig schutter in Amsterdam. Maar wat meer zegt, zijn zij niet even goed als hunne broeders in de steden, verpligt in tijd van nood, in staat te zijn een geweer te kunnen hanteren? En aanschouwt die troep nu eens. O, O!

Ten slotte nog een woord:

Hebben wij alzoo voor onze eigene veiligheid, verdediging te water en te land noodig, laat ons dan ook zorgen dat die zoo goed mogelijk is. Wel hoort men somtijds zeggen: ″Wat zouden wij,″ en ″wij kunnen niets,″ maar dat is de taal der dwazen. Als goede wil en ware moed ons bezielen, dan kunnen wij veel. Zijn wij kleiner dan in de 17de eeuw? Hebben wij nu minder weerbaar volk dan toen? Hebben wij nu minder belang bij een zelfstandig volksbestaan? Het antwoord op die vragen weet ieder. Waarom hoort men dan nog zoo vaak zulke zoutelooze taal? Omdat zelfbewustheid ons ontbreekt. Laat onze zedelijke kracht herleven, dan zullen wij, als de nood het vordert, veel, ja zeer veel vermogen.

Daarom schepen gebouwd en matrozen gevormd, het staande leger geoefend en de schutterijen, die kern der burgerij, op goeden voet gebragt, door oefening en discipline, dan zullen wij, (wat God verhoede) als het wezen moet, onze eigene veiligheid en volksbestaan handhaven.

Wij hopen, dat de Regering ook daartoe *krachtdadig* zal medewerken.

NIJMEGEN, 1855. K. S. B.

Correspondentie.

Wij ontvangen wederom klagten over het niet of over het te laat en bemorst ontvangen der Couranten; wij kunnen de verzekering geven, dat de verzending steeds met de uiterste zorg geschiedt, en verzoeken diegene, welke redenen tot klagte hebben, daarnaar ten hunnent onderzoek te doen. — Wegens volslagen plaatsgebrek zijn eenige berigten niet opgenomen kunnen worden.

ADVERTENTIEN.

Hoogeveen den 10 Januarij 1855.

Heden beviel van eene DOCHTER H. A. J. SWAVING, geliefde echtgenoot van

Mr. H. J. CARSTEN.

Eenige kennisgeving.

GEWONE VERGADERING MET DAMES

van 't DEPARTEMENT *ASSEN* der MAATSCHAPPIJ: **tot nut van 't Algemeen** op *WOENSDAG* den 17 Januarij 1855, des avonds te zeven uren. Spreker de Heer Dr. M. J. NOORDEWIER. Bijdrage door den Heer Mr. W. L. SCHIFFER.

Het Lid Secretaris,
A. T. HOSTEIJN.

HOOGDUITSCHE OPERA

in de **CONCERTZAAL** van den heer SCHUT te ASSEN.

OP DINGSDAG DEN 16 JANUARIJ 1855:

ALLESSANDRO STRADELLA

OF HET MASKEFEEST TE VENETIE,

Groote Opera in 3 bedrijven van FLOTOW, met orkest van Groningen.

Aanvang te 7 ure.

Bij H. TEN BRINK te *MEPPEL* is uitgegeven en alom te bekomen, de

***TWEEDE DRUK* van de:**

NIEUWE

GEESTELIJKE BLOEMHOF,

of Morgen-, Avond-, Feest- en Gelegenheids-overdenkingen, benevens Gebeden voor de Huisselijke Godsdienst, ten dienste van eenvoudige Christenen. *Naar de vijfde Hoogduitsche uitgave van* STÖCKHARDT'S Hemelpoort; *gewijzigd en vermeerderd door* H. TEN BRINK Hz., *Herv. Pred. te* Peperga *en* Blesdijke.

Prijs 229 *gr-* 8°. *bladz. f* 0.80, *ter verspreiding bij* 12 Ex. *f* 8.40.

Idem op beter papier met een Christusbeeld f 1.—

Bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA, te *Groningen*, is van de pers gekomen:

HET EERSTE BLAD

van den Jaargang 1855 van

DE HUISVRIEND,

GEMENGDE LECTUUR

VOOR BURGERS IN STAD EN LAND,

DOOR

J. J. A. Goeverneur,

waarvan thans 12 Jaargangen het licht zien. Dit Tijdschrift wordt uitgegeven bij enkele vellen van 16 pagina's of 32 kolommen in roijaal 8vo., waarvan 26 in het jaar verschijnen, die te zamen een lijvig boekdeel uitmaken en door den compressen, maar duidelijken druk den inhoud bevatten van 104 vellen gewoon 8vo.

De rijke inhoud is verdeeld in:) Schetsen, Verhalen, Volksoverleveringen: — 2) Bijdragen tot Natuur-, Landen- en Volkenkennis; — 3) losse Verhandelingen en Opmerkingen, ons Maatschappelijk, Burgerlijk en Huisselijk Leven betreffende; — 4) Bijdragen van gemengden inhoud; — Gedichten en Rijmen.

De prijs van **DE HUISVRIEND** is voor ieder Jaargang slechts *f* **3.00.**

Men teekent in bij alle Boekhandelaren in dit Rijk, bij wie prospectussen voorhanden zijn.

EEN MOLENAARSKNECHT,

zijn werk grondig verstaande, van de beste attesten voorzien, zag zich gaarne met Mei a. s. verplaatst. Adres met franco brieven onder letter **M.** bij den drukker dezer.

Tegen 1° Mei a. s. WORDT VERLANGD:

EENE KEUKENMEID,

van de P. G. en bekwaam in haar vak.

Zonder voldoende getuigschriften, behoeve men zich niet aan te melden.

Adres, met franco brieven onder Letter **B.** aan het POSTKANTOOR te Coevorden.

Te Huur tegen 1° Mei a.s.

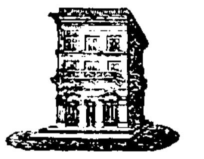

Eene ROIJALE **BOVENWONING**, met gedeeltelijk **BENEDENHUIS** cum annexis, staande in de Kruisstraat te Assen, thans bewoond door Mejufvrouw de Wed. J. R. JONKMAN aldaar; te bevragen bij den eigenaar

H. J. VAN MEEKREN
te Winschoten.

Te Koop of te Huur:

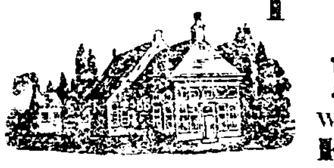

Eene zoo goed als nieuwe **HEEREN BEHUIZING,** waarin **vier behangene KAMERS**, gedeeltelijk **geplafonneerd** en van **marmeren schoorsteenmantels** voorzien, **KANTOOR, KEUKEN** en groote **SCHUUR**, met daarbij behoorende **KNECHTENWONING** en zeer groote **TUIN**, waarin vele **VRUCHTBOOMEN.** Alles staande en gelegen aan de Vaart te Assen, en uitmuntend geschikt tot het daarstellen van eene **fabriek.**

Te bevragen bij den Houtkooper T. WESTERDIJK te Assen.

Te Huur.

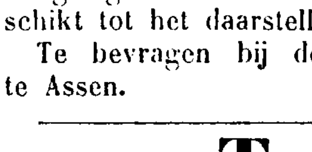

1o. Eene **BOERENPLAATS**, gelegen op de nieuwe Scheid te Smilde, te aanvaarden op den 1 Mei 1855; groot ongeveer **negen bunder**, wordende Meijersgewijze bewoond door L. STAVAST.

2o. Een **KOREN-WIND-MOLEN** met **twee paar steenen**, benevens een **HUIS** en **TUIN**, staande en gelegen te Boven-Smilde.

Te aanvaarden op den 1 Mei 1855.

Uit de Hand te Koop

3o. **17000 E I K E N, (uitmuntend mooije) t e l g e n**, tegen **10 cents per stuk.**

Alles te bevragen bij den eigenaar C. W. E. KIJMMELL te Smilde.

Voorloopig berigt.

Eerlang zullen, na bekomene Regterlijke authorisatie, te Assen, *PUBLIEK WORDEN VERKOCHT:*

DE VASTE GOEDEREN,

nagelaten door wijlen KARST LUITJES DEKKER en Vrouw, zijnde **drie woningen**, benevens **huisplaats**, aan den Beilerweg te Assen, nabij de Markt.

Notaris H. H. VAN LIER.

HEDEN AVOND TE 7 UUR in de zaal van JAN OOSTERGETEL te *Assen*, **PALMSLAG:**

1o. Van het **HUIS** van DERK HARMS BAKKER, aan den Noorder-Cingel te Assen.

2o. Van het **HUIS** van JAN MOS, aan den Rolderweg te Assen.

3o. Van het **HUIS** van JOHANNES GÖTZ, aan den Rolderweg te Assen.

ASSEN den 13 Januarij 1855.

Notaris H. H. VAN LIER.

GROOTE HOUTVERKOOPING,

IN HET STADSBOSCH TE ASSEN,

op *DINGSDAG* en *WOENSDAG* den 16 en 17 Januarij aanstaande, telkens des morgens 10 ure te beginnen, van een groot getal **op stam staande extra zware grove en fijne DENNEN, 17 EIKEN en eenen BEUKENBOOM**, welke, wegens deszelfs bijzondere dikte, zeer geschikt is tot **oliebakken**, voorts vele perceelen **BRANDHOUT, ERWTENRIJS** enz.

De Notaris Mr. H. J. CARSTEN te Hoogeveen, zal ten verzoeke van de Weduwe HARM JOHANNES FRANSSEN en KINDEREN te Hoogeveen, op **VRIJDAG den 19 Januarij e.k.**, des avonds om 6 ure, ten huize van A. WARMELS, Kastelein te Hoogeveen, **BIJ INZATE PUBLIEK *VEILEN*:**

Eene **BOERENPLAATS**, bestaande uit HUIS en ERF, TUIN, BOUWLAND, WEILAND en HOOILAND, in een Opstrek staande en gelegen in het Hollandsche Veld te Hoogeveen, groot ongeveer 7 Bunders.

TE KOOP

HET NAVOLGEND PLANTSOEN, ALS

Pl. m. **30.000 grove DENNEN** met Kluit.

„ „ **2.000 fijne DENNEN** van 3 tot 4 voet.

„ „ **2.000** beste **EIKEN TELGEN.**

„ „ **20.000 EIKEN DUIMSTIKKEN.**

Benevens eene partij **ELS.**

Te bevragen bij gefrankeerde Brieven of in Persoon bij Mr. H. J. CARSTEN, Notaris te Hoogeveen.

De Notaris Mr. J. L. TONCKENS te Hoogeveen zal, ten verzoeke van PIETER KOPS, Winkelier en Bakker, wonende in het Kerkenbosch, Gemeente Zuidwolde, op **VRIJDAG den 19den Januarij 1855**, des morgens te 10 uur, ten woonhuize van genoemden PIETER KOPS,

PUBLIEK BIJ PALMSLAG VERKOOPEN:

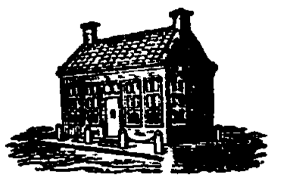

1o. Een in den jare 1851 nieuw getimmerde en wel ter nering staande **BEHUIZINGE**, waarin 4 VERTREKKEN, voorts ruime KELDER, BOVEN KAMER en ACHTERHUIS, met annexe **SCHUUR**, waarin ruime **STALLING**, met de daarachter gelegen **TUIN** en **GROND**, alles staande en gelegen in het Kerkenbosch te Zuidwolde, door den Eigenaar zelf wordende bewoond en gebruikt, en waarin door dezen het bedrijf van **Bakker, Winkelier, Tapper** en **Herbergier** wordt uitgeoefend, groot 19 Roeden 46 Ellen.

Bij inzate gebragt op . . . *f* 2315—„

2o. Een perceel **BOUWLAND** voor de voormelde Behuizinge gelegen, groot 26 Roeden en 80 Ellen.

Bij inzate gebragt op . . . . *f* 369—„

3o. Een perceel **BOUWLAND**, gelegen te Zuidwolde op de Ekel, groot 14 Roeden.

Bij inzate gebragt op . . . . *f* 60—50.

4o. De HELFT in een perceel **VELDGROND**, gelegen in de Markte van Kerkenbosch te Zuidwolde, voor een gedeelte geschikt tot *BOEKWEITEN*, groot in het geheel 7 Bunder 80 Roeden 60 Ellen.

Bij inzate gebragt op . . . . *f* 150—„

J. L. TONCKENS.

De Notaris HEPPENER te Borger, zal, ten verzoeke van BEREND PIETERS, landbouwer te Drouwen, en CONSORTEN,

OP VRIJDAG DEN 19 JAN. AANSTAANDE,

's morgens te 10 uren,

ten huize van den kastelein JAN JAKOBUS LUBBI, te Borger, *PUBLIEK VERKOOPEN*:

NEGEN MUDDEN BEST BOUWLAND en VIJF DAG WERKEN GROENLAND, alles gelegen te Drouwen, gemeente Borger; benevens ¼ waar WAARDEEL in de gescheidene en ongescheidene markte van Drouwen en Bronneger.

BORGER, 12 Januarij 1855.

J. HEPPENER,
Notaris.

OP WOENSDAG DEN 24 JANUARIJ 1855, des morgens te 10 uren,

ten huize van de kastelein G. SMIT te Nieuw-Buinen, zal, door den ondergeteekende Notaris, ten verzoeke van WILLEM BERGMEESTER, landbouwer te Exloerveen, gemeente Borger, *PUBLIEK* worden

Verhuurd,

om te beboekweiten, de VEENPLAATSEN **no. 54, 51** en **39** Zuidkant en **no. 40** en **69** Noordkant, Exloërveen, gemeente Odoorn: daarna

ZULLEN PUBLIEK WORDEN VERKOCHT:

De VEENPLAATS **no. 73**; benevens ⅓ gedeelte aan de Zuidkant der VEENPLAATS **no. 78**, beide in het Markiezen- of Heeren-veen; en eindelijk

Publieke Verkoop

van eene BOERENPLAATS, staande en gelegen te Exloerveen, gemeente Odoorn, met de daarbij behoorende **BOUW-, HOOI- en WEIDELANDEN.**

Minstens ⅓ der kooppenningen kan op deze Boerenplaats tegen EERSTE HIJPOTHEEK gevestigd blijven.

BORGER, 12 Januarij 1855.

J. HEPPENER,
Notaris.

Op MAANDAG den 22 Januarij 1855, 's morgens te 10 uren, ten huize van T. H. ZONDAG te Zuidlaren,

PUBLIEKE VERKOOP

van onderscheidene perce[...] uitmuntend best **WE[...] HOOI- en BOUWLAN[...]** zeer gunstig gelegen te Z[...]laren, en toebehoorende aan JOH. DE WILJES[...] Zuidlaren.

Notaris: Mr. C. E. KNIPHORST.

BURGERLIJKE STAND.

ASSEN, 5—12 Jan. *Bev.* M. C. Hilbrands, geb. Roos, [...] d., A. C. Hemmes, geb. van Gorcum, van d., W. Bouwm[...] geb. Oosterveld, van d. — *Overl.* C. M. J. Nijstad, ml., [...] 62½ j.

COEVORDEN, 30 Dec.—7 Jan. *Bev.* C. J. Schutte, geb. [...]schendal, van z., J. Even, geb. Pragt, van d.

MARKTBERIGTEN.

GRONINGEN, 12 Jan.

Tarwe, Jarige	70	N.pd.	*f* 14.25	Boekweit, zand	64	N.pd. *f*	[...]
„ N. Oml.	70	„	„ 11.05	„ „	66	„ „	7[...]
dito.	72	„	„ 11.75	„ veen	66	„ „	6[...]
„ „ Old.	70	„	„ 10.75	„ „	68	„ „	7[...]
„ „ „	72	„	„ 11.45	Paardeboonen. . *f*	6.75	à	7[...]
Rogge, N. Inl.	66	„	„ 7.85	Groene Erwten. „	10.00	à	10[...]
„ „ „	68	„	„ 8.25	Graauwe „ „	9.50	à	10[...]
„ „ „	70	„	„ 8.65	Koolzaad . . . *f*	14.50	à	15[...]
Haver, N. dikke	40	„	„ 3.60	Gort, grove . „	9.25	à	9[...]
„ „	42	„	„ 3.80	Gort, parel , „	13.50	à	14[...]
„ Voer	36	„	„ 3.20	Olie, raap per vat	47.00	à	00[...]
„ „	40	„	„ 3.60	Raapkoeken.		à	00[...]
„ Zwarte	36	„	„ 3.15	Lijnkoeken	00.00	à	00[...]
„ „	40	„	„ 3.55	Boter ¼ ton. . . .	00.00	à	00[...]
Garst, N. wint.	54	„	„ 4.95	Boter ⅛ „		à	00[...]
„ „ „	56	„	„ 5.40				
„ „ zomer	56	„	„ 5.10				
„ „ knob.	60	„	„ 5.90				

Bij geringen aanvoer van Granen was de handel van we[...] beteekenis. Tarwe slap en 25 cent lager verkocht, afwijke[...] soorten daartoe te vergeefs aangeboden. — Rogge 15 cent, Bo[...]weit 10 cent lager, slepend afgaande. — Gerst slap en tot v[...]laagde prijzen met geringen kooplust. — Haver mede iets la[...] afgegeven. — Boonen genoegzaam als voren. — Koolzaad n[...] in omgegaan. — Gort stil. — Raapolie lager afgegeven.

ASSEN, 11 Jan. Rogge *f* 6,90 tot *f* 7,50. Boekweit *f* [...] tot *f* 6,50. Boter 80 a 85 ct. het N. ℔. Aardappelen *f* [...] *f* 2,10. Prijs van het Roggebrood *f* 0,57 de 6 N. ℔.

HOOGEVEEN, 9 Jan. Rogge *f* 8,20. Boekweit *f* 7,[...] Haver *f* 0,00; Honig per pond *f* „.00; Boter het N. pd. *f* 0,[...] Zetting *f* 0,61.

MEPPEL, 11 Jan. Rogge *f* 8,25 a *f* 8,75. Boekweit *f* 7,[...] *f* 8,20 Boter 1½ N. pd. *f* 1,25 a *f* 1,35. Boter per ⅛ [...] *f* 17,50 a *f* 18,25.

COEVORDEN, 8 Jan. Rogge *f* 8,00. Boekweit *f* 7,00. [...]ter p. N. ℔ 70 ct.

AMSTERDAM, 10 Jan. TARWE slechts bij kleinighe[...] aan consumtie tot vorige prijzen verkocht; 130 ℔ bonte Pool[...] *f* 490, 128 ℔ dito *f* 470, 472; 130 ℔ Pommer *f* 445. — ROG[...] Buitenlandsche bij gerijf prijshoudend, Inlandsche bij klussen [...]ger afgegeven; 121 ℔ Pruissische *f* 304; 118 ℔ nieuwe Inla[...]sche *f* 280; 117, 118 ℔ dito *f* 269, 272. — GARST, HAV[...] en BOEKWEIT zonder handel. — KOOLZAAD lager afg[...]ven; op 9 v. Olie in April £ 90; Sept. en Oct. £ 72. — LI[...] ZAAD zonder handel. — RAAP- en LIJNOLIE slap en als [...]noteerd gedaan. Raapolie op 6w *f* 50¾; Vliegend *f* 49½; [...] Mei *f* 49½, 50, 49½; Najaar *f* 43, 42½. Lijnolie op [...] *f* 41½; Vliegend *f* 40, 39¾; 1o. Maart *f* 39, ½; April [...] Mei *f* 39, ½. — HENNEPOLIE op 6w. *f* 48½; Vlieg[...] *f* 47. — RAAPKOEKEN per 1040 stuks *f* 84 a 86. — LI[...]KOEKEN per 104 stuks *f* 12½ a 15. — MOUTWIJN *f* 18[...] vat contant biedende gebleven; er was begin beurs tot *f* 19 [...]kocht en later tot *f* 18½ zeer veel omgegaan. — JENEV[...] 100 % Amst. proef *f* 23 a 23½ per vat contant.

225STE STAATS-LOTERIJ. DERDE KLASSE.

2de Lijst. No. 3773 *f* 25000. Nos. 618 en 10804 ieder *f* 1[...] Nos. 814 en 15828 ieder *f* 400. Nos. 8661, 9960 en 13617 i[...] *f* 200. — 3de Lijst. No. 1417 *f* 5000. No. 4939 *f* 1250. [...] 3966, 15677 en 19004 ieder *f* 1000. No. 16783 *f* 400. Nos. [...] en 11973 ieder *f* 200. — 4de Lijst. No. 5620 *f* 1250. No. [...] *f* 1000. Nos. 28, 3697, 11618, 13915 en 16327 ieder *f* 400. [...] 180 en 408 ieder *f* 200.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, 11 Jan. 1855.

			GEBLEVEN.				GEBLE[VEN.]
Nederl. W. S.	2½	pct.	60⅝	*Polen.* Oblig.	4	pct.	67[...]
„ „	3	„	72¼	*Spanje.* Oblig.	1	„	18[...]
„ „	4	„	90 13/16	Obligatiën	3	„	
Amort. Synd.	3½	„		Binnenl.	3	„	33[...]
Handelm.	4½	„		Amortisable			4[...]
O. I. Leening	4	„		Bewijz. Coup.			5[...]
Aand. Holl. Spoorw.				*Oostenrijk,*			
Aand. Rijn Sp.	4½	„		Oblig. Goud	5	„	
Haarl. Meer	5	„		„ „	4	„	60[...]
Rusl. Ob. Hope	5	„	101	„ Metal.	5	„	64[...]
Dito 1828/29	5	„	101⅞	„ „ N.	5	„	74[...]
Cert. 1831/33	5	„	83½	„ „	2½	„	32[...]
Dito 1840	4	„	75⅞	*Belgie*, Cert.	2½	„	
Dito Stieglitz	4	„	75¼	Rothschild	2½	„	49[...]
Ins. in Assign.	6	„		*Portug.*, Oblig.	3	„	38[...]
Cert. van dito	6	„	59½	„	4		
				Amerika Bank-Act.			3⅝[...]

MENGELWERK.

LANDVERHUIZING.

Voor korten tijd is de steeds toenemende zucht tot landverhuizing meer bepaald in een uitvoerig artikel besproken, en onderzoek gedaan, zoowel naar de redenen tot die verhuizing, als naar de middelen, om door wijze maatregelen van bestuur die zucht eenigermate te beteugelen. Ten betooge hoezeer die landverhuizing vooral uit Duitschland in de laatste jaren is toegenomen, diene de volgende opgave in de *Nieuwsbode van Sheboygan* geplaatst:

Wij hebben eene officiële mededeeling nopens de verhuizing naar de haven van Nieuw-York voor ons liggen. Dezelve levert resultaten, die der overweging ruimschoots waardig zijn. De landverhuizing neemt met ieder jaar toe. Sedert 1843 is zij zesvoudig toegenomen. In genoemd tijdvak bedroeg de aankomst van landverhuizers in de haven van Nieuw-York slechts 46,302 personen, terwijl hun getal in 1853 niet minder dan 284,639 beliep. Het valt duidelijk in 't oog, dat de Duitsche landverhuizing daarin eene groote rol speelt; zij heeft zich in de afgeloopen jaren als de sterkste bewezen, zoo als de volgende opgaven, de laatste vijf jaren omvattende, genoegzaam bewijzen:

Jaar.	Duitschland.	Ierland.	Engeland.
1849	55,705	122.590	28,321
1850	45,492	116.582	28.125
1851	68,883	163.256	28,553
1852	118.126	117,537	31.275
1853	119,474	114,164	27,039

De sprong van 1851 op 1852 is ongehoord en laat zich uit den staatkundigen toestand van Duitschland alleen niet verklaren, want natuurlijk onstaat de vraag, waarom niet de drie vorige jaren, die den druk der dwingelandij bijzonder deden gevoelen, een gelijk aantal van Europa-moeden naar onze kusten voerden? Het is ligt te verklaren, wanneer men aanneemt, dat ieder landverhuizer, die hier zijn levensonderhoud vestigt, de aanleidende oorzaak ter verhuizing van anderen wordt. Het zou interessant zijn, te vernemen, hoe veel kleine wissels van hier naar Duitschland gezonden worden, met het doel om de overvaartkosten van familie-betrekkingen en vrienden te bestrijden, welke zonder zoodanige toezendingen, wegens armoede, zouden veroordeeld wezen om hunne zucht naar het geliefde land nimmer gestild te zien.

Wanneer echter de landverhuizers niet eerder rusten, voor dat alle leden hunner familie met hen op Amerika's vrijen grond vereenigd zijn, alsdan kunnen wij met zekerheid op eenen immer talrijker stroom van landverhuizers, op een ware volksverhuizing rekenen.

De emigratie naar de Ver. Staten is nog in hare kindschheid, zij zal met ieder jaar toenemen.

Alhoewel de verhuizing uit Nederland niet onbeduidend is, naar gelang van zijne bevolking, zoo komt zij echter bij bovenstaande drie volkrijke landen, niet in aanmerking.

—

Dezer dagen heeft te Vlissingen eene zeldzame echtverbindtenis plaats gehad. Een gewezen bakkersknecht, 39 jaren oud zijnde, trad in het huwelijk met eene niet onbemiddelde weduwe van 76 jaren. Sedert eenige jaren viel het loopen haar niet zeer gemakkelijk meer, waarom zij hare woning niet verliet. Zich naar het Raadhuis begev[en]de, om het huwelijk te voltrekken; werd zij op de armen [v]an haren bruidegom in en uit het rijtuig gedragen, en h[uis]waarts keerende, weder op dergelijke wijze, in tegenw[oor]digheid van eene menigte nieuwsgierigen, door haar [...] vervoerd.

—

Te Rouaan is eene proef genomen met een mechaniek paard[en]tuig, uitgevonden door den heer *Leriche*, hetwelk ten d[oel] heeft, om de ongelukken door het op hol gaan der paarden v[oor] rijtuigen gespannen, te voorkomen. De toestel bestaat [in] eene *guide de sureté*, die de koetsier onder zijn bereik he[eft] en door behulp van welke hij onmiddelijk het geheele mec[ha]nieke paardentuig kan doen vallen, de paarden in vrijh[eid] stellen, en aldus meester blijven van den dissel, ten ein[de] het rijtuig te besturen, tot dat de schok die het verkreg[en] heeft, heeft uitgewerkt.

—

Men schrijft uit Frankfot: Onderscheidene leden ee[ner] zeer raadselachtige secte, die 's nachts onder den vrijen h[em]mel in de nabijheid dezer stad eene godsdienstige bijeenko[mst] hielden, werden door onze politie opgeligt en in verzeke[rde] bewaring gebragt. Zij hadden alle hooge kappen met pa[ar]denstaarten op het hoofd en lange stokken met veelkleur[ige] papieren lantarens in de hand.

GEDRUKT BIJ GRATAMA TE ASSEN.

BIJVOEGSEL, behoorende bij de Provinciale Drentsche en Asser Courant van 13 Jan. 1855.

DE VERTELLER ENZ.

Ondergang der Amerikaansche Post-stoomboot Arctic.

Den 28sten Sept. ll. stiet de Amerikaansche poststoomboot *Arctic* op hare vaart van Liverpool naar New-York, te midden van eenen digten nevel, op 65 eng. mijlen van kaap Nare, tegen de Fransche stoomboot *Vesta*, en werd daardoor zoozeer beschadigd, dat zij na korten tijd zonk.

De *Arctic*, een der beste stoombooten der Amerikaansche linie, die de gemeenschap tusschen genoemde steden onderhoudt, was eerst in 1850 gebouwd, en gold voor een buitengemeen sterk schip, dat met alle middelen, die de ondervinding en de wetenschap aan de hand gaven was toegerust, om de volmaakste waarborgen voor de veiligheid en het gerief der passagiers te verschaffen. Het schip meette 2856 registertonnen, en bezat eene machine van 1000 paardekrachten. Den 20 Sept. begon de boot hare laatste en ongelukkige reis van Liverpool, met 220 passagiers en eene ekwipaadje van 175 man. Onder de passagiers bevonden zich de familie van den directeur der linie Collins, verscheidene notabelen uit de Vereenigde Staten, een groot aantal Amerikaansche, Duitsche en Fransche kooplieden, uit de geachtste huizen van New-York en andere steden, de hertog de Grammont, en vele anderen. Van deze kleine wereld, welke zich aan boord bevond, werden slechts 100 menschen gered. De *New-York Herald* behelst het volgende, omtrent de ontsteltenis die in die stad, bij het vernemen van het ongeluk, heerschte:

„De treurige mare, van het verongelukken van de *Arctic* en van den dood, die zoovele geachte medeburgers midden op den oceaan gevonden hadden, had algemeene droefheid over onze stad verspreid. In het kantoor van den heer Collins verdrong zich van den vroegen morgen tot laat in den namiddag toen het gesloten werd, eene digte massa bezoekers, die allen van vrienden en bloedverwanten wilden hooren, en hier daarnaar kwamen vernemen, als zijnde dit de plaats, waar men mogt verwachten het eerst iets te hooren van hen, omtrent wier lot men beangst was. Dat was eene treurige verzameling van door droefheid ter neêr gedrukte menschen! In de straten en winkels, voor de deuren der pakhuizen en in de koffijhuizen, overal was het verongelukken van de *Arctic* het onderwerp des gespreks. Alle bezigheden in Wallstreet stonden een oogenblik stil. Kooplieden en bankiers vergaten het rijzen en dalen der fondsen; en namen deel in de algemeene smart. Ook op de beurs was de *Arctic* het middelpunt der gesprekken en de meeste geregtshoven werden verdaagd, toen men vernam dat eenige leden met het schip verongelukt waren; ook werd de gemeenteraad uitgesteld."

Tot op Woensdag den 27 September, had de boot zonder eenig bijzonder voorval hare reis vervolgd, en zij bevond zich bij een digten nevel op omtrent 60 mijlen Z.O. van Kaap Nare, toen de passagiers, juist toen zij zich gereed maakten, hun *lunch* of tweede ontbijt te gebruiken, een stoot gevoelden, daarna een tweeden en derden, die echter allen niet zeer hevig waren, en in het minst niet deden vermoeden, dat zij de voorboden eener vreesselijke ramp waren. Toen men op het dek klom, om naar de oorzaak te vernemen, zag men aan de stuurboordszijde der *Arctic* eene schroefstoomboot, wiens boeg geheel doorstooten was zoodat men ongehinderd in het ruim kon zien. De schroefboot — de *Vesta* der heeren Hernow en Co. te Dieppe, die bestemd was, om de Fransche visschers op de kusten van Newfoundland levensmiddelen te brengen, en hen, die er den winter niet verbleven, naar Frankrijk terug te voeren, was, naar het scheen, aan het zinken. De *Arctic* zond het verongelukte vaartuig dadelijk eene boot ter hulp met den eersten officier en 6 man, en wilde er zelfs heensturen, toen het in de machinekamer indringende water de grootte van het gevaar deed zien, waarin men zelf verkeerde. De poging, om het schip naar het land te voeren, mislukte, want eenige minuten na 2 uur, gingen de vuren reeds uit, als wanneer aan boord alle tucht en orde verdween.

Van de vreesselijke verwarring en klimmenden angst, welke bij deze gelegenheid op het ongelukkig schip heerschten, hangt een der in het leven gebleven passagiers, Bourns genaamd, een hartverscheurend tafereel op. „De botsing der beide schepen," zegt hij, „was zoo onmerkbaar, dat de meeste passagiers er zelfs geen acht op sloegen. Toen men zich echter overtuigd had, welk een aanzienlijk lek er ontstaan was, liet de kapitein de pompen duchtig werken, doch men bevond dra, dat dit zonder wezenlijk gevolg bleef. Het water stortte bij stroomen in het ruim, bluschte het vuur in de machine uit, en deed die zelfs stilstaan. Allen vlogen nu naar de booten. Een daarvan werd door den tweeden officier en verscheidene matrozen in beslag genomen en was weldra aan het gezigt der passagiers onttrokken. Intusschen beijverde zich de derde luitenant, de heer Dorian, om een vlot te maken, in welke edele pogingen hij echter door gemis aan zaakkundige matrozen zeer belemmerd werd. Het schip zonk snel en ieder was nu slechts op eigene redding bedacht. Twee vlotten en de overige booten waren weldra vol menschen, zonder echter alle passagiers te kunnen opnemen, en de vlotten waren zelfs zoo slecht zamengevoegd, dat zij de daarin gevlugte personen niet konden bevatten, maar na langer of korter tijd door de golven vernietigd werden. De boot, waarin zich eindelijk de heer Dorian met verscheidene passagiers redde, werd den 29sten, 5 ure in den namiddag, door het Amerikaansche schip *Huron*, dat naar Quebec bestemd was, opgenomen en in veiligheid gebragt. Juist toen de heer Dorian het reddende schip beklom, bemerkte hij op een vlot een menschelijk wezen, en ging er met eenige matrozen der *Huron* ter redding heen. De arme man was werkelijk nog in het leven, ofschoon reeds half bewusteloos. Deze beschrijft den toestand der arme schipbreukelingen op het vlot als ten hoogste ontzettend.

Het vlot bevatte oorspronkelijk 76 menschen, waaronder 4 vrouwen. De geredde behoorde eigenlijk niet tot het getal. Hij was tot het laatst op het schip gebleven en er meê gezonken, had echter bij het zinken zijn bewustzijn behouden, en na eene poos, tot zijne groote vreugde, gevoelde hij dat zijn ligchaam weder naar de oppervlakte kwam.

Dit had hij te danken aan eene zoogenaamde *life-preserver*. Een goed zwemmer zijnde gelukte het hem eene deur te bereiken, die niet ver van hem afdreef. Zoodra hij eene plank onder zich voelde, zag hij om zich heen en ontwaarde geen spoor meer van het schip, doch wel eenige stukken hout en vlotten, die deels met deels zonder passagiers op zee dreven. Weldra gelukte het hem een groot vlot met 76 personen te bereiken en zich daarop te redden. De zee ging zeer hoog en de golven sloegen over het vlot heen en namen telkens een of meer personen meê. De passagiers, welke life preservers hadden zonken wel niet, doch ontgingen niet te min den dood niet, en dreven, met het doodsbleek gelaat opwaarts gerigt, om het vlot heen, terwijl weder anderen er onder geraakten. De overigen verloren zoo zeer alle hoop, dat zij zich maar zonder tegenstand lieten wegspoelen. Nadat de man op het vlot daar 18 uren geweest was, waren er slechts nog 3 of 4 passagiers overig. Een dezer gaf hem een kaartje en benoemde hen daardoor tot erfgenaam van zijn eigendom. Hij wilde het in den zak steken, doch zijne verstijfde ledematen beletten dit. Toen stak hij het tusschen de tanden en hield het vast, tot eene golf het meêvoerde. Een ander smeekte hem om hulp, daar zijne krachten zoo verminderd waren, dat hij zich alleen niet meer op het vlot kon houden. Met groote moeite kroop hij over de ruimte van 3 — 4 voet, die hem van den ander scheidde, en hield hem met zijne knie vast tot hij geene krachten meer had en hij hem aan zijn lot moest overlaten. Hij bevond zich dus alleen op het vlot en werd in dien deerniswaardigen toestand gered.

Koppermaandag.

(*De feestdag der drukkersgezellen*).

Onder de woorden, welke ik telken jare in sommige onzer jaarboekjes en dagbladen wedervind, en wier oorsprong en beteekenis wellligt aan velen niet helder zal zijn, behoort het bij den 8sten Januarij gedrukte woord, Koppermaandag. Er zijn welligt onderscheidene menschen, die er meer van weten dan ik er van vertellen kan, maar tot onderrigting van hen, die er minder van weten en er toch wel iets van weten willen, geef ik het navolgende, mij toevalligerwijze onder de oogen gekomen, toen ik onlangs naar de spelling van een woord zocht, in de Geslachtlijst der Nederduitsche naamwoorden van Mr. W. Bilderdijk, in het jaar 1822 bij J. C. Sepp en Zoon te Amsterdam uitgekomen:

„KOPPER. — Bij dit artikel geve ik gaarne de oplossing van dat jammerlijke geschilpunt, waarover men voor eene eeuw zoo lang getwist heeft, te weten: wat de Boekdrukkers-knechts en jongens met den *Koppermaandag* gemeen hebben?

Oudtijds was bij ons het *Koppen* (*ventouses* zetten) zeer algemeen, en ieder liet zich dit ten minste eens 's maands doen, sommigen drukker. Dit bedoelt Cats als hij zegt:

In het jaar eens bloed gelaten,
In de maand eens in het bad.

Dat is: *Eens 's jaars ader gelaten, en eens ter maand* Koppen gezet; want dit *Koppen* of *Koppen zetten* geschiedde bij 't baden. Deze operatie geschiedde bij de Barbiers, die daarom ook nog lang *Baders* heetten, waarvan de spreekwijs in Duitschland: *einum zum Bader schikken*, voor *iemand een gat in den kop slaan*; wier winkel daarvan ook in Duitschland nog *eine Badstube* (dat is: *badstoof*) heet. De vrouwen lieten zich 't zelfde doen door *Kopsters*, die daartoe ook wel badstoven hadden, en den naam droegen van met eenen koppelaarsters te zijn.

Men hield niets zoo gezond te zijn, en het was bij die lieden eene dagelijksche nering, terwijl men daar ook eenvoudig of zweeten of de warmte genieten kwam, en altijd gezelschap vond; 't geen zich onderling of met praatjens en nieuwstijdingen van de *koppers* of *baders* onderhield, en waar ook het eerst de zoogenoemde *borrels* werden ingevoerd. Maar gelijk de oude Almanakken eenige dagen aanwijzen, waarop de Astrologie verbood bloed te laten, waren dan de badstoven gesloten, en de *Koppers* hadden vierdag. Inzonderheid wilde men niet, dat het jaar met bloedstorten beginnen zou, en dus hadden de *koppers* en *kopsters* of *koppertjens* op den Maandag na dertiendag of drie Koningen, hun feest, als zijnde die Maandag toen 't begin van het werkjaar. Toen de nieuwjaarsdag verzet werd, bleef echter het bijgeloof wegens het *Koppen* op die Maandag, en dus bleef hij *koppertjens vierdag* of *vacantie*, ook bleven zij dan hun Nieuwjaarwenschen doen. En hiervan begonnen dan ook de Hoven van Justitie hunne zittingen, nog in mijnen tijd.

Maar waarom wenschen de Boekdrukkers jongens dan ook nieuwjaar op dien dag? Zij traden in de plaats der vroegere boekschrijvers, *librarii*, en hadden van ouds de naauwste betrekking tot de *kop-* of *badstoven*, want daar plachten zij, voor de badenden en de niet-badende ledigganger, hun liedtjens en romans voor te lezen en te debiteren, en de badstoof was meer gezocht en in trek, naar mate men daar *amusante* voorlezingen hoorde en opdeed.

Het volksonderwijs op het platteland in Wurtemberg.

In Wurtemberg is het schoolhuis doorgaans het fraaiste huis van het dorp, soms het eenige dat zich door sierlijkheid onderscheidt. Een onderwijzer der lagere school heeft geen minder inkomen dan 300 fl. waardoor men in staat gesteld is de mees ters te tellen onder de verlichte ingezetenen en hun een waardig bestaan, vrij van ontberingen, te verzekeren.

Het onderwijs is verpligtend tot den leeftijd van 14 jaren. Eene commissie van notabelen bewaakt met naauwgezetheid den ijver der leerlingen, en de ouders zijn bijzonderlijk aansprakelijk voor de vlijt hunner kinderen. Bij de loting voor de militie onderzoekt men de kunde van elken loteling en de ouders zijn nogmaals op dezelfde wijze aansprakelijk, als de kinderen niet zonder fout kunnen schrijven. Er is dan ook geen boer, geen meid, die niet volkomen kan lezen, schrijven en rekenen. De kleeding der vrouwen, ofschoon eenvoudig en zindelijk, draagt vaak het kenmerk van armoede, hare levenswijs is zoo sober, dat zij met eene strenge ontbering overeenkomt; maar allen hebben denzelfden graad van onderwijs en haar verstand is volkomen naar dat onderwijs ontwikkeld, vooral in Neder-Zwaben.

De opvoeding schijnt even volmaakt te wezen als het onderwijs.

De liefde tot het volk, de warmste en meest belanglooze menschlievende ijver schijnen al de handelingen der vermogende standen in dat land te leiden; in geen ander land vindt men de naastenliefde over het algemeen meer beoefend met die welwillendheid, minzaamheid en openhartige ongeveinsde eenvoudigheid, die er de waarde van vertiendubbelen. Nergens ook is de arbeidende klasse zoo dienstvaardig en voorkomend, zij bezit daarenboven eene behendigheid en vlugheid, welke men zelden elders aantreft. Men verzekert, daarenboven, dat de zedetucht er veel strenger is, dan in de overige gedeelten van Duitschland. Eindelijk, de godsvrucht is bij de Wurtembergers zacht en verdraagzaam, maar opregt en algemeen.

Het gouvernement bevordert deze uitkomst door de onverbiddelijke gestrengheid, waarmede het de regtschapenheid der ambtenaren en overheden bewaakt.

Het is aan het lager onderwijs, dat men die verstandelijke en zedelijke ontwikkeling der arbeidende klasse te danken heeft.

Onomstootelijk bewijs, dat de prugelstraf niet eerst langs den parlementairen weg behoeft te worden ingevoerd.

(*Leerrijke gevolgen van de slaag-methode*).

Het eerste levenslicht aanschouwende en aan de bewaring der baker toevertrouwd, ontvangt de jonge staats-burger, in de eenzame kinderkamer, de eerste bewijzen van liefdevolle zorg.

(Het schreeuwend kind krijgt eenige klapjes op het welbekende deel des ligchaams.)

Deze zorgvuldige voorbereiding tot het practisch leven, wordt door de teederminnende ouders niet verwaarloosd, ook om den kleinen knaap voor het schoolleven geschikt te maken.

(De kleine broekeling wordt door vader en moeder, om 't ander, met een hulpzeel en een leerenlap op dezelfde plaats gekastijd.)

Zoo komt hij ter school en wordt daar op den eersten dag zeer hartelijk ontvangen.

(Namelijk door eene fiksche streeling met een berken-rijs.)

Het muffe schoolvertrek ontgroeid, ijlt de jonge staats-burger op vleugelen der phantasie de wereld in, komt op een handwerk en ondervindt daar al aanstonds de duidelijkste bewijzen van welwillendheid.

(De meester en de knechten jagen hem, terwijl zij hem schoppen en met oude bezems en sloffen smijten, te twaalf uur de deur uit, met bevel, om precies te 1 uur weder op den winkel te zijn.)

Zóó ingewijd, in alles wat hier op aarde ligchamelijke tuchtiging heet, treedt hij als milicien in de gelederen der armée, doch komt daar tot de gevoelige ervaring, dat aan zijne volmaking nog de laatste hand moest worden gelegd.

(Men legt den verdediger des Vaderlands op de brits en twee snorbaarden dienen hem, ten aanschouwe van de heldhaftige compagnie, 25 rietslagen toe.)

Nog moet hij, tot voleinding zijner beschaving, de gevolgen smaken van het bij hem zoo duister begrip over het *mijn* en *dijn*, en dit wordt hem gegeven door de zoo wèldoende instelling der politie.

(De ex-militair ontvangt van den cipier eene tweede editie van de straf, die hem door de zwaarddragende mannen was toegedeeld, en men jaagt hem, na eenige weken gevangenisstraf, in de vrije lucht.)

Zóó, rijk aan ondervinding, brengt hij in 't maatschappelijk en huisselijk leven in practijk, wat hij zag en ondervond.

(Hij slaat zijne vrouw met een laarzentrekker en deze verdedigt zich met eene ledige jeneverflesch. Zijn zoontje trekt hem onderwijl aan de slippen van den rok, een klein meisje ligt achterover op den grond en schreeuwt en de hond bijt moeder in den boezelaar.)

En geeft zijne kinderen, tot de jaren van dienstbaarheid gekomen, de laatste bewijzen van den indruk die het verleden op hem maakt.

(De vader ranselt den jongen, die voor 't eerst op schoenmaken gaat, en de moeder het meisje, dat in de buurt op des kleermakers kinderen zal passen, de deur uit.)

Zoo blijft de familie toch — bewaard!

EEN TREURIG-EINDIGEND BLIJSPEL
in vijf bedrijven in 1799.

PERSONEN:

De boer Proest. — De regter. — De griffier. — De advocaat Trappijn en de dorpsgemeente.

EERSTE BEDRIJF.

Vóór de zaal van de regtbank. Een schilderhuis. Vier agenten van politie wandelen op en neer. Zeven Israeliten staan in twee groepen druk met elkander te praten en twee honden vechten er om een kluifje.

Advocaat Trappijn en de boer Proest ontmoeten elkanderen juist aan de deur.

De Boer. Ach Mijnheer Trappijn!

De Advocaat. Wat is het? hebt gij iets verkeerds aangevangen?

De Boer. Ach, lieve Mijnheer Trappijn! ik ben beschuldigd van hoog verraad, zegt de diender Schorrelvink, en ik kom achter de tralies, voegde de kleppерman Robsel er bij, en ik krijg geen gratie, verzekert de kleeren-uitklopper van den regter, Pimpel.

De Advocaat. Zachtjes aan! Zoo'n vaart zal het wel niet nemen. Er zal wel iets minder op zitten. Maar, gij hebt het ook bont genoeg gemaakt! De tong is een klein lid en roert zich wel eens wat veel. En wie betaalt het gelag? De rug of de beurs! Maar, gij wilt raad? Luister. Houd u gek en als men u iets vraagt, neem dan de linkerhand, sprei die uit als een waaijer, druk den duim tegen uw neus, volg dezelfde manoevre met uwe linkerhand, zet den duim tegen den pink der linkerhand, draai met de oogen als een bosch-neger, laat de tanden zien, steek de tong uit en spreek, wat men ook dreig, geen enkel woord.

Zie, ik zal het u voordoen: Begrepen?

De boer. Opperbest Mijnheer Trappijn, en is dat probatum?

De advocaat. Gewis, maar nog iets! Van stonden aan zijt gij gek tegen de geheele wereld, ook tegen uw ouders en uwe welbeminde ribbe. Op alles wat men u vraagt, antwoordt gij zooals ik u beval, alleen door handgebaar en mimiek. Als dit niet helpt, stopt men u voorzeker achter de tralies.

(*Zij verwijderen zich beide*).

TWEEDE BEDRIJF.

(*De regtszaal*).

De regter. — De griffier. — De politie-agent Bunsing en de boer.

De regter. Proest! de wereldlijke magt draagt een zwaard en heeft gevangenhuizen en ook schavotten, om u en andere zulke liederlijke grootsprekers, die zich dagelijks tegen de gevestigde autoriteiten verzetten, te straffen. Waarom hebt gij gedaan, waarvan men u beschuldigt? Wat heeft de overheid u misdaan. Waartoe die verregaande brutaliteit? Spreek de waarheid Proest!

Proest maakt zwijgend met beide handen, met de oogen en met de tong, de beweging hem door Trappijn voorgeschreven.

De regter. Hoe is het met u? Ik geloof dat de kerel.... Waarachtig hij lijkt niet wel bij 't hoofd of 't is een geconfijte ezel. Proest, ik zeg u spreek!

(Proest spreekt niet en maakt dezelfde manoevre).

De regter. 't Komt mij bedenkelijk voor.... Vertrek, ik zal u later doen roepen!

Proest vertrekt en maakt, nog eens omziende, dezelfde mimiek.

De regter tegen den agent Bunsing: Over acht dagen komen hier het geheele gehucht, waar Proest woont, alsmede de schout en een douzijn vrouwen, hoor!

Bunsing slaat de hand aan zijn pet en vertrekt.

DERDE BEDRIJF.

(*Dezelfde zaal*).

De regter. — De griffier. — Bunsing. — de burgemeester. — boeren en boerinnen.

De regter. Burgemeester! hoe zit het eigenlijk met Proest, uw buurman?

De burgemeester. Mijn heer de regter! 't is mis met hem. Hij is zijn verstand kwijt. 't Is ongelukkig, maar ik roep u tot getuigen! mannen en vrouwen! wat doet de beklagenswaardige stumper op alles wat zijne vrouw en kinderen, ja wij allen, hem vragen?

(Allen maken lange neuzen).

De regter. Precies zooals bij het hier deed. De man is wezenlijk van streek, en zijne misdaad, zijn gruwelijke misdaad, kan hem dus niet toegerekend worden. Hij sprak zonder erg of list en alzoo is zijn proces ten einde en gij kunt allen heengaan!

VIERDE BEDRIJF.

(*Dezelfde zaal*).

De regter. — De griffier. — Bunsing komt er aan met Proest.

De regter. Proest, wij zijn tot de overtuiging gekomen — gij zijt gek! Hebt gij daartegen iets in te brengen?

Proest maakte dezelfde neus-verlenging.

De regter. 't Is dus maar al te waar! De geregtigheid laat hem los! Ga, en ik wensch u, uit de grond mijner medelijdende ziel, beterschap!

Proest buigt zich, onder de welbekende handmanoeuvre, en vertrekt.

VIJFDE BEDRIJF.

(*Voor de regtszaal*).

De boer en de advocaat ontmoeten elkander.

De advocaat. Nu Proest! hoe staat het met de zaak? was het middel goed?

De boer. Probatum.

De advocaat. Dan laat ik het gerust aan uw geweten en aan uwe dankbaarheid over, om te bepalen, hoeveel mijn advies u waard is:

Trappijn houdt de hand op.

Proest brengt behendig den duim der linkerhand aan den top van zijn neus, spreidt de vingers uit als een waaijer, drukt den duim der regterhand tegen den punt der linker, draait met de oogen als een Boschneger, laat de tanden zien, steekt de tong uit, blijft een oogenblik zoo staan, maakt toen regts om-keert en — gaat heen.

Bunsing, die dit tooneeltje zag, den advocaat goed kende en iets vermoedde, riep dezen toe; terwijl hij proestte van lagchen: „die man is zijn verstand kwijt!"

ALLERLEI.

Gelijk de ouden zingen, zoo piepen de jongen.

Vader acht het nu hoog tijd zijn zoon tot steun van zijn ouderdom op te voeden. Daarom besluit hij ten eersten te onderzoeken of er zuiver bloed in zijne aderen vloeit. Met dit doel geeft hij hem vier stuivers, waarmede hij dien dag moet handelen, die hij moet vermeerderen en waarmeê hij den kost moet verdienen. Als hij zich goed houdt zal hij 's avonds een stuiver in eigendom krijgen, zoo niet, dan treft hem 's vaders toorn.

Zoontje besluit dadelijk zich de natuurkrachten dienstbaar te maken, gaat naar den spoorweg en legt de vier stuivers op de rails met het verstandig plan ze te laten uitrollen. Als de trein voorbij is, is dan ook werkelijk elk stuivertje tot de grootte van een dubbeltje uitgerold; het vermogen is dus met vier stuivers vermeerderd.

Een dezer bevorderde stuivers legt zoontje uit in stinkstokken van 30 voor een dubbeltje, waarvan hij de straatjongens 5 minuten voor een cent laat rooken; elke cigaar duurt driemaal vijf of vijftien minuten, dat is dus voor de dertig cigaren 90 centen of 18 stuivers. Na afrekening van den stuiver voor den inkoop der cigaren is het vermogen dus tot 25 stuivers aangegroeid.

Voor 1 stuiver koopt hij een grooten aschmansratel, en gaat daarmede voor een schoolvenster muzijk maken, waarvoor elk van de 20 jongens hem twee centen geeft, 't geen het vermogen dus doet stijgen tot 32 stuivers.

's Middags haalt zoontje voor drie heeren 't eten uit de restauratie, en verschaft zich door uit elke mand wat te nemen een smakelijk en copieus maal. Voor het dragen van elke mand krijgt hij een dubbeltje, dus 6 stuivers voor de drie *Summa Summarum* 30 stuivers.

Met het aldus eerlijk verkregen vermogen komt zoontje 's avonds 't huis, zegt hoe hij het verdiend heeft en krijgt, in plaats 1 stuiver, een dragt slagen omdat hij niet meer gebragt heeft.

—

„Koetsier, om 's Hemels wil, waarom rijdt ge zoo langzaam?"

Ja, Meneer, ik kan niet gaauwer; ik heb daar van achteren een os aangebonden, dien ik meê naar D..... moet nemen.

—

Vrouw. „Bij het naderend badsaizoen ware het niet kwaad voor mijne gezondheid, zoo gij mij naar Ems, Schwalbach, Baden-Baden of Kiszingen liet reizen."

Man. „Lieve vrouw, 'ware mij aangenamer zoo gij in den Elbe gingt."

—

Piet. „Niet waar, vader, toen gij zoo klein waart als ik, toen was 't de goede oude tijd, dien gij immer zoo prijst?"

Vader. „Neen, kindlief, toen niet, maar in mijns vaders tijd kan 't goed geweest zijn."

Grootvader. „Geloof dat niet, mijn zoon; men heeft zich toen genoeg moeten plagen. Maar in *mijn* vaders tijd, toen —

Overgrootvader. „Hm, hm, toen in 't geheel niet; ik heb moeten zwoegen en sloven als een hond, en eindelijk was men zijn leven niet meer zeker, als men maar een paar dubbeltjes bezat."

Piet. „Zoo! dan zal de goede oude tijd zeker geweest zijn, toen er nog geen menschen op de wereld waren.

—

De verschrikte patient.

Een landeigenaar maakte een pleizier-rid en kwam een oppasser van de jagt tegen. „Waar gaat dat naar toe, Flip?" „Naar de stad, van Poeteren, ik ben niet wel en wil den doctor spreken." Des avonds ontmoette van Poeteren den patient en vroeg hoe het hem was gegaan. „Ach, was 't antwoord, ik kwam den doctor in de poort tegen, maar hij zag er zoo allerakeligst uit, dat ik hem niet eens aansprak en maar regtsomkeert maakte."

—

Een huisvader was ziek en de moeder meende, dat de kinderen hem niet zorgvuldig genoeg oppasten. Zij verweet hun dit met de volgende woorden: „Gij zijt afschuwelijke kinderen; andere kinderen zouden blij zijn, als hun vader eens ziek was."

—

Wat is een verliefde? Iemand, die in drift, bezit van een ander willende nemen, de heerschappij over zich zelven verliest.

—

„Dikwijls *moeder* worden, tast de gezondheid — dikwijls schoonvader worden — tast de beurs aan.

—

Die elken avond te *veel* heeft, heeft op zekeren morgen *niets*.

—

Onder de adressen, welke Jakobus I bij zijne troonsbeklimming ontving, bevond zich ook een van de stad Schrewsbury, waarin de inwoners den wensch te kennen gaven, dat Zijne Majesteit mogt regeren, zoolang zon, maan en sterren bestonden. „Wel!" riep de Koning, „als ik zoo lang regeer, dan moet mijn zoon bij kaarslicht regeren."

—

„Wacht" zei Hans de looper, „ik zal wel maken, mijn honden beter loopen." En wat deed hij? aan de dissel van zijn hondenkar bevestigde hij ijzeren stang met een klein rad, en daarop een op zette haas. Dit middel had het gewenscht gevo Hoe meer nu de honden de haas wilden pakken, h harder de haas liep.

—

Eene handige huisvrouw besloot na lang beraad ee zelve eijeren te koopen. Tot groot genoegen der ke kenmeid echter, die van al wat er gekocht werd, stee hare procenten trok, kwam zij vol verontwaardigin naar de keuken loopen, met een ei tusschen duim e wijsvinger, en riep, „zie eens Mietje, hoe klein ze eijeren weer maken; koop ze verder maar zelve."

—

Een doctor, die zeer gaarne whist speelde, en jui van een partijtje bij een zieke geroepen werd, telde zijn speelijver de polsslagen op de volgende wijz „Twee, drie, vier, vijf, zes, zeven, acht, negen, tie boer, vrouw, heer, aas.

—

Door eene zeldzame overeenstemming, welke in ve jaren niet zal plaats hebben, is het jaar, dat wij zi ingetreden, ten aanzien der dagen der week en d datums der maanden volkomen gelijk aan 1849. Ma zonderlinger is op twee zoo nabij zijnde tijdvakken d Zondagsletter dezelfde en alle veranderlijke feestdage vallen op dezelfde datums en dagen. Alzoo kom Septuagesima, Aschdag, Paschen, Hemelvaartsdag Pinksteren, de H. Sacramentsdag, de Advent en Ontvangenis in 1855 zonder eenige verandering gel in 1849, alsmede de Quatertemperdagen. Alzoo zou den, wat de rekening des tijds betreft, de almanakke van 1849 voor 1855 kunnen dienen.

—

In den vorstelijken grafkelder te Weimar, alwa naast het stoffelijk overschot der landsregeerders, h gebeente van Schiller en Göthe rust, is een afschuw lijke misdaad gepleegd. Toen dezer dagen vreemde lingen dien kelder wilden bezoeken, vond hun gele der tot zijne groote ontsteltenis de tweede altijd goe geslotene deur opengebroken, en het graf van groo hertog Karel August en zijne gemalin, alsmedé dat va den jongstoverleden groothertog Karel Frederik ge pend, en van het dekkleed, over de kisten gesprei het gouden borduursel afgenomen, de lijken zel van de ringen, van het goud der epauletten en v alle andere kostbaarheden beroofd. Geheel de stad in verslagenheid over dit schandelijk bedrijf, dat do meer dan één persoon, door middel van breekijze moet zijn volbragt.

—

De beruchte valsche tijding der inneming van Seba topol, die in Europa zooveel sensatie gemaakt heeft bereikte San Francisco in Australië den 20 September en terstond lieten de gezagvoerders der Fransche e Engelsche schepen aldaar vreugdeschoten lossen. Maa toen acht dagen later de tijding aankwam, dat het ee valsch gerucht was geweest, liet de Russische consu op zijne beurt een en twintig kanonschoten lossen e gaf bovendien een groot banket.

CHARADES.

LXIV. Mijn woord bestaat uit 3 deelen en beteeken een kleedingstuk voor oud en jong. — 6, 2, 8, 2, een land; — 8, 7, 3, 4, 2 eene waardigheid; — 6, 2 7, 8 een mannennaam; — 4, 7, 2, 10 een vogel; — 10, 9, 7, 3, 4 een man uit het Oude Testament, e 8, 7, 3, 4, 5 eene zwarigheid.

LXV. Mijn woord bevat 3 deelen en 11 letters, e beteekent iets, dat bij zekere visch hoort. — 7, 5 8, 3, 9, 10 eene stad in Duitschland; — 9, 11, 4, 5 6 een bloem; — 9, 1, 2, 2 een naam uit het Oud Testament; — 3, 9, 1, 2, 11 een eiland; — 6, 2 10, 8, 11, 5, 9, 10 een geleerde man; — 8, 4, 2 6, 1 een natuurverschijnsel; — 11, 1, 2, 10, 8 ee scheldwoord; — 1, 9, 8, 4 behoort bij een schip; — 6, 2, 1, 5 een stad, en 9, 3, 1, 10, 8 een Duitsc schrijver.

LXVI. Een drank bekend in menig land,
En ook vier dieren en een plant,?
iets, dat men bij den krijgsman ziet
Maar nooit met opzet bloed vergiet;
Vindt ge in vijf letters mijn geheel
Gij ziet het niet maar hoort het veel.

OPLOSSINGEN.

No. XLVI. De studenten kunnen 1 maal 2 maal 3 maal 4 maal 5 maal 6 maal 7 maal 8 maal 9 maal 10 maal 11 maal 12 tot 479001600 maal van plaats veranderen, dus ook voor zoo veel maaltijden betalen:

$$1 : 479001600 = 7.20 : X$$
$$X = \frac{3448811520}{12000} \text{ gulden.}$$

Dus heeft de waard *f* 3448799520 te min geëischt.

No. XLVII. Het vermenigvuldigde van 2 zijden is tot het verm. van de halve som der 3 zijden, min elk dezer beide zijden, als het vierkant van de radius tot het vierkant van de sinus van den halven ingesloten hoek. No. XLVIII. 80 *jaren*. No. XLIX. *Zierikzee*. No. L. *Paganini*. No. LI. *Theodora*. No. LII. *Altena*. No. LIII. *Het sprekensteeken* (de geboorte) *het verbindingsteeken* (het huwelijk) *en het rutsteeken* (de dood). No. LIV. *Niets*.

Gedrukt bij GRATAMA, te Assen.